

GUERAU DE LIOST

SÀTIRES

AMB IL·LUSTRACIONS
DE
XAVIER NOGUÉS

EDICIONS
DE LA
REVISTA DE POESIA
BARCELONA

1001037809

CONSEJO DE ESTADOS

STATISTICAL

ANNUAL REPORT
1900

ESTADOS
DE LA
REPUBLICA DE COLOMBIA
BOGOTÁ

D

*AL SENYOR
RAIMOND D'ABADAL*

SÀTIRA PROEMIAL

EL caçador senyala amb pedra blanca
els jorns de passa que entra mant ocell.
Joestic content de veure que entrebanca
tantes cames l'atzar, aidant al capgirell.

Qui sàtiures escriu sol ser pacífic.
L'adversitat li cal per treballar.
Ara l'atzar, d'adversitats prolífic,
és un confrare de bon tarannà.

Passen coses pel món tan divertides!
Dels titelles augmenta el desconcert.
Hom pot guiar-se, ull-cluc, per les punyides
i pot dir que somia despert.

Passa, però, que nostra bella terra
és bella com la noia que s'ho sap.
No li parleu de guerra:
no li cabria al cap.

La nostra gent passionetes cria
(pinsà, canari, gafarró, verdum).
Només la carn de sogra o tia
la ira magnànima consum.

L'orgull és tara singular. Vegeta,
la vanitat ridícula, només.
L'orgull és una passió secreta,
i de secret ací només hi ha els diners.

Ni pura enveja nostra gent lamina
com una flama de metall hostil.
A la caputxa i a la barretina
envegetes peixem de magre estil.

Qui sàtires escriu, mesquí recapte
d'èpiques xacres desarà al sarró.
Quan en farà dissabte
en sortiran cuquetes; la cuca fera, no.

Abans, ser boig calia, o fer-ne ofici,
per poder dir les veritats.
Al so de cascavells fer l'estropici
era un bell joc de disbarats.

Avui, qui, temerari, vol sàtires escriure,
caldrà, també, que vegi amb ull divers el món:
l'una vegada, per fer riure,
i, l'altra, per fiblar qui sap a on.

* * *

No em pregunteu, lector, si d'aquest llibre
alguna cosa va adreçada a vós.
Si, llegint-lo, d'enuig vostra còrpora vibra,
penseu que alguna cosa va per vós.
Tanqueu el llibre,
i a dir-ne mal, si us plau, ja serem dos.

Ai de vós si, tossut, el calze goseu prendre!
Si aneu a l'era, no us planyeu del boll.
Serà per vós, el llibre, com un indòcil gendre
que menja el vostre pa i us mena al toll.

Quan enfangat sereu fins a genoll
com inexpert caçaire,
us sentireu burxat de soca a arrel,
arribareu de la follia al caire,
i ploma o pèl
de vostra pell garfida veureu que s'enduu l'aire.

* * *

Si el llibre diu, lectora, ço que les dones fan
i exagera els secrets de toaleta,
digueu: —Xivarris d'escaleta!
M'ho diu perquè sóc elegant. —

Si el llibre, cínic, us destrona
amb llenguatge irreverent,
digueu: —Escarafalls de rates de convent!
M'ho diu perquè sóc massa bona. —

Si el llibre us pinta horriblement viril
i encara us posa d'ironies setge,
digueu: —Trafiques d'escriptor senil!
M'ho diu perquè no sóc lletja. —

Si el llibre delata a la gent
els ressorts del vostre imperi,
—Picor — digueu — del femení cauteri!
M'ho diu perquè sóc provident. —

Potser, lectora, el llibre és més injust que bo.
Les dones són el poble; els homes fan la secta.
Les dones (ara parlo per elles) són la flor.
Els homes (ara parlo per elles) són l'insecte.

* * *

Si el llibre canta, del clergue típic,
tara innocent, pintoresca virtut,
mossèn lector, no esdevingueu sorrut.
Val més que romandre mut
predicà en el concurs hípic.

No fa de mal seguir la cavalcada.
¿No teniu mula esquilada,
plena de seny i cascavells?
Si disputen elles amb ells
i no els vaga d'escoltar,
això rai! tenim a la mà
la cítara de l'estelada.

I si encara disputen com si res
(gat dels frares, gata meula),
tenim un argument de pes
no calendat a la gallofa:
claveu-los un cop de teula.
Ja els tenim!
I els passo com escorrim
per la xarxa d'una estrofa.

LLIBRE PRIMER

DE PECATS

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

DE REGATIS

SÀTIRA I

DE VANITAT I D'ORGULL

DEIA Faust al Diable: —Massa mon urc s'inflava. Per ço cal que m'esberli com flonja carbassa o que et pertanyi com engreix del mal. —

La vanitat s'estufa,
oca baldera que la gent aborda
si no la decapita i escaldufa
la dura mà de la pagesa llorda.

Al de neulit senderi
còrpora dóna i grat de si mateix.

D'una bufada el peix
i de temperi.

El seu posat complica,
fins que patxoca fa
d'estrany ocell americà
o d'un enterrament que duu musica.

Al savi genuí
(dol només de pensar-hi)
trasbalsa com deixalles d'un verí
ancillari.

El buida prest i n'endureix la closca.
Les seves gràcies osca
amb femení capteniment,
fins que amb la pell judica
i no amb l'enteniment.
Si se'l frega una mica
per afalac o irreverència,
incandescent es posa
i no veu altra cosa
que el truc decoratiu de sa presència.

Oh Vanitat! Les multituds aïra
ta venial guspira
per tal com ets intolerable nosa.
L'home no et té, que el tens. I l'engavanyes
amb ell mateix, que és un manat de canyes.

L'Orgull diví són pocs que el puguin heure.
Adhuc patint-lo, sol deixar-nos lleure.
Satànic és, però s'ho val.
De brocats i d'untures no s'agença.

La seva flama densa
ressegueix l'entreforc del bé i del mal.
En oure son trepig,
sembla un déu que davalla a nostra jaça.
És massa fort per trepitjar-nos. Passa
i res no trenca si no és pel mig.

SÀTIRA II

D'AVARÍCIA I DE GASIVERIA

O H sòrdida vellura
que estrenys la bossa i el rosari junts,
mastegant la paüra
de perdre, mesquineta,
la vida dels vivents i dels difunts!

¿La vida és una droga,
i en compraria una miqueta
qui, estalviant-la, mor?
Sense la caritat, divina toga,
sense l'amor, corona de roses i de llor,
res no et valdran les misses ni les dobles d'or.

Senil Avarícia groga!
La teva mà com una arrel és freda:
l'afalac no coneix de la carn ni la seda.
La teva llengua eixuta, el teu ullal esmús,
el calze no gustaren de Jesús.

Per ço ta pelleringa mortal, inútil urna,
no tanca brins de joia ni fraternal espurna.

La teva ullada, tàctil com la lluror de l'ònix,
de tant ullar moneda
serva l'encuny on el vestigi es mostra
d'uns trets massa borbònics
o de qualque república més la cuixa que el rostre.

Els homes no estarien segurs del teu metall,
oh moneda!, si et feien de voluble cristall.
Cada hora mudaries de pell i d'esperit:
reflectiries, ara, l'argent de mitja nit
o el pàl·lid alumini d'un àlber rec avall,
i, adés, cèlic aram series, d'una posta,
o del migjorn aurífic la mesurada embosta,
o el bronze d'una fulla caduca de fageda.

Oh tu, fràgil moneda!
En la pròdiga mà, d'amor novícia,
petja series d'un alat destí;
i en la mà de l'avar, tota durícia,
l'ull enigmàtic que l'amorosí.
¡Oh tu, vivent moneda, inútil estipendi
que el dit esmenaries, atàvic, de l'avar!
Series aleshores el rutlladís compendi
de la terra complexa i l'equívoca mar.
Oh tu, per l'Avarícia entaforada encar!

* * *

Avarícia senil:
la teva fantasmagoria
dantesca

d'or s'empolsina, com d'una bresca
el gineceu fabril.
Tu sotges com l'aranya
que el sensible parany desplegaria
i explores de la víctima l'entranya
quan ella vibra encara de la juguesca.
Ton afalac magistralment escanya.
Només un ai!, un violí d'esglai
en la calma de serp del teu esplai.
La teva tècnica justa
la pell no esquinça.
I tu no et taques, augusta,
que l'espoli
soterres amatent com si una ofrena
pugessis al capitolí.

Gasiveria minsa,
i tu què fas?
Sempre corba d'esquena
i a terra el nas,
tòfones flaires?
Llepes els caires
de la vida que és dura
i tens aires
de venir de costura.
No escanyes fetillera
ni odi esprens del neguit;
no aixeca pols ta carrera,
car és el teu pas petit;
no et difons en barballera
ni t'afues en pues d'esperit.

SÀTIRA III

DE COBEJANÇA

OH esguard descenyidor que res no embrida,
ni el dol esquerp ni la virtut polida!
Els llavis que pregaven, gustant el cèlic tast,
s'esqueixen amb daler nefast;
l'esguard, pacífic de mirar l'altura,
s'agemoleix dessota la falconada impura;
les mans que passen el rosari, humils,
es despleguen manyagues i subtils;
la gorja més preclara
s'enterboleix de l'ombra de la cara.

Rera el fullatge que es mou
l'home la fruita endevina,
gemada, potser, de rou
com una alba que es desclou
en un pitxer de boirina.

L'oreig confident que es lleva
té la besada solícita d'Èva.
I el sentiment, que juga
beatament amb una mà poruga,
tot d'una cull i devora sa presa,
despectiu gairebé i amb goluda feresa.

Senyor, que ens donàreu companyes:
l'ornament és parany, el parany primicer.
Porta cada una en les seves entranyes
la seva llei en mal i en bé.
L'una farà de brida; l'altra farà d'esquer.

Oh castedat sorruda
que preseres la fàmula d'hostal;
cautela saberuda
de l'abnegada tieta com cal;
oh l'embadaliment assenyat de la monja
que l'àngel de l'agònic destria en el capçal;
abrusament de fembra que pela una taronja,
cinicament, al finestral;
desconhort, sempre igual, de vidueta;
oh fortitud lleial
de la muller que presideix la pleta
de la nissaga pàllida en l'ombradis casal;
enraonies de col·legiala
que no sospita el mal:
sovint el frec d'una ala
capgira el pensament.
Oh dona, tija d'humanal sement!

SÀTIRA IV

D'IRA INSUFICIENT

IRA de Déu: esbatana les portes.
Caiguin balcons i cortines somortes
i aranyes de vidre retortes.

Traboca l'arquimesa i estira el cobrellit
i el dormilega agemolit
i el que s'aplana, obert de braços i de pit.

No pas trompeta angèlica els llevarà a les males.
Colpeja'ls amb la punta de les ales
com si fossin un rengle de timbales.

La placidesa burxa de l'entaulat estol
que del gall dindi flaira l'opípar fumerol,
fins que, en llur paroxisme, el gitin al trespol.

Que l'hisendat enceti les unces de la gerra.
Val més que un grapat d'unces una embosta de terra.
Per ella es fa la pau i es fa la guerra.

Que el senyò Esteve tusti la gepa d'un gepic,
i que el gepic s'hi torni amb un pessic.
I no els descomparteixi un trist amic.

Que el Mestre Tites, que les flors del Laci
conreava amatent, no s'escarrassi
a guturalitzar-se, bonifaci.

Que el Marquès de Migdia topi el Baró d'Ahir;
que de reüll s'amidin perquè sí.
I vet ací una excusa per duel i festí.

Que el flàccid meritori que, quan taulells no salta,
dels pares s'emancipa, viril, trobi a la galta
els llavis i les ungles d'una amiga malalta.

La Plaça de les Olles travessa un ninotet
"excehentíssim". Ai! El lluca l'esmolet
i el flinganteja amb el ressò de l'espinguet,

fent-lo giravoltar com musical baldufa.
I la casaca s'estarrufa,
i la medalla fuig del trau, com una llufa.

El copalta li salta d'un sotrac.
I s'ericonna el pèl, i bota el clac
com un gat negre que fugís del sac.

I, si també li salta la medalla,
que un drapaire li digui, recolzat a la tralla:
—Senyor, vinga el barret i la quincalla.—

D'aquell genet que passa Rambla avall,
capaç d'aixafar puces amb un mall,
fes que amb un esternut se'n desfaci el cavall.

És un heroi que l'usura perfila.
Éra primer galant d'una llòbrega vila,
i aci passa ple d'urc, amb sa grotesca fila.

D'àvols fembretes pel·luca l'esquer:
pega i no paga, car és cavaller.
Porta un ull de vellut i diu que tot va bé.

Ira de Déu: nostra calma és impura.
Fes-nos impacients. I, encar, procura
l'esperó, a cadascú, d'una tortura.

SÀTIRA V

DE GOLA I DE LLAMINERIA

OH vilíssima nafra
que reinfles, irònica, el golafre,
com ànec que pel·luca
en tèrbol safareig!
Així que la mirada, havent dinat, acluca,
en un sacsó de nuca
la ganiveta esmoles que preveig.

Bé caldrà, Mort, l'acaballa
d'aquest terrenal festí.
Et cenyiràs la tovalla.
Passaràs el trinxant com una dalla,
fendint el ventre porquí.
El goig es torna ploralla.

Tavernejant a cada hostal que topa,
s'esgratinya, la fembra, la crinera d'estopa.
Del marit ja no escolta consell.
Camina a sotracs.
I, si el pòmul decanta vermell
i la barba li tusta la sina,
es diria que estúpida esbrina,
per sota els parracs,
què s'és feta la imatge divina.

Sota l'hòrrida pell, només la calavera
serva l'encuny de la beutat primera
d'aquesta fembra que era dona ahir.
Bé caldrà, Mort, l'escampadissa
d'aquesta argila que frissa,
recremada per sang que es torna vi.

Només tu, llamineria
enginyosa, clerical,
amb moderada alegria
de mant dejuni revenges,
santificant els diumenges
amb simulacres de mal.

SÀTIRA VI

D'ENVEJA I D'ENVEGETES

ENVEJA muda,
com més intelligent més decebuda:
l'enigma de tos llavis prims,
flascó de triadura i escorrims,
càustic, es trenca
per afinar tes ungles de garfidora llenca
no prou aferrissades en laborar tos crims.

Et despulles, caçant, de la xarxa dels membres
i a casa d'altri fades el nodrissó colltort,
infanticida que remembres
ton parteratge que fruitava mort.
El vent que una altra viadora empeny,
et para, com un reny,
i amb ta crinera al puny, glavi retort,
et flinganteja,
Enveja.

Enllà, nissaga mísera, nissaga
traïdora,
que empunyes la tisora
i embruixes la tumbaga.
Cada veí sol parar botigueta
estreta.

De l'escriptori estant
coses lluca mentrestant:
la dida enfaristolada
que exhibeix el nadó;
la dameta empolainada;
el clergue foraster que duu bastó;
el bohemí una mica espatllut;
l'estol de cabres que remuga;
el captaire que simula una marfuga,
i el camàlic gruixut,
de cara jovial,
que ronca endormiscat en un portal.
Cada homenic,
pobric,
una envegeta sent,
com insistent
pessic
del vent.

Enllà, nissaga mísera, nissaga
traïdora,
que empunyes la tisora
i embruixes la tumbaga.
Deixeu passar l'Enveja,
la tràgica latent, la que flameja
de lluor submarina.
Deixeu passar l'Enveja,
la lívida tempesta que us sacseja
com unes banderoles de llustrina.
Deixeu passar l'Enveja,
nau de pirates que no troba port.
La seva gent festeja
cada naufragi com un gaudi fort,
i es dóna al gaudi, menyspreant la mort.

SÀTIRA VII

DE MANDRA ABSOLUTA

NO hi ha mas ni xic ni gran
que no tingui un Oncle Jan.

Fredeluc, s'entortolliga
a l'escó de més cabuda,
i només de jeia muda,
recolzat com una biga,
si li féssim alçaprem
dos amics dels que no tem.

Per fer-li deixar l'alcova
debadés la muller prova
el regany o l'afalac.
Es fa mesell com un sac,
no es belluga ni emancipa.

El sê inútil és virtut
que excusa de servitud.

En treure la seva pipa
(n'aquilota setze o vint)
com un infant s'enriola,
d'un plomall de fumerola
el fregadis pressentint.

Sovint, car hi posa fe,
treu la capsa de rapè,
antiquada bagatella.
Així, pausat, agullona,
sense dany ni fregatella,
l'èxtasi de sa persona,
esperant, car fa salut,
l'èpileg de l'esternut.
¡Oh gaudi voleiadís
que destenyeix i patina
els maneguins de llustrina
i el ventre feixuc i llis!
Oh gaudi voleiadís!

Si tabac de frau despèn,
és que li porten al mas
dones que fan d'escarràs,
el guardaagulles del tren,
un mariner d'aigua dolça
que duu patilles de molsa,
o només la bona sort
que sembla que ve de l'hort.

El meló mesura a ull,
clepsa rasa que el fascina;

pel tatuatge l'escull,
el tusta amb l'unghla debades,
els arcans en vaticina
sospesant-lo a mans besades,
i sol fer-ne grans bocades
quan se li fon a la boca.
Tampoc refusa la coca
sí un altre fa les tallades.

No desdiu, fet caçador,
si tota mena de caça
li mena a tret de canó
un llebrer que s'escarrassa,
si un amic li duu el sarró
i el guardabosc, la carbassa,
si a cada font per on passa
troba taules d'aigua-anís
i una llenca de pedris
i un estol que l'escridassa.

Què hi fa que la vella es mori?
Amb aire sòpit defuig
d'aplicar-li, en adjutori,
rosaris de sobrepuig.
Perquè no el cridi la jove,
santeta d'ossos i carn
que allitada xacres cova,
es plany d'un fingit cadarn.

Si la fillada el satura,
es desix de llur traüt.
Això conta d'ell la faula:
Un jorn que seien a taula
l'Oncle Jan, esmaperdut,

i tretze infants per ventura,
digué el pare a un foraster
que ponderà l'entaulada:
—Emmeneu-vos la llocada:
franc de la lloca us faré. —

No va lluny sinó en somera
(en té una de ronsera).
Hi va encarat a la cua
per no veure cap drecera.
Només, somrient, l'afua
si d'ajeure's té fallera.

Si algun parcer vol sobtar
quan del pecat desa l'esca,
estossegant o fent gresca
es fa vistent quan hi va.
Qui del magí foragita
el rosec de la sospita,
no pateix per la collita
ni el parcer l'enutjarà.
Cloure els ulls davant del furt
és el tractament més curt.

Barrota hisendes pairals
amb impassible dolcesa.
Deixa prescriure censals:
li és núvol l'avinentesa
dels recaptés anuals.

Serà d'hivern un mati
que un follet espatotxi
domèsticament ens para
al cobrellit i al coixí

de sol-solet un festí,
esquitxant-nos-en la cara.
L'Oncle Jan diu que es fondria
aleshores amb el sol,
i es torna sol per un dia
(qui deia "sol" diu "llençol").
I, enllepolit i revés,
mal que la còrpora fini,
de la mort assaja el bres,
acudit sense termini
si la mort no s'acabés.

Dormilega Mandra nua:
ventall ni hamaca no cal,
ni un renec de cacatua,
al teu repòs tropical.
Canya, amb equip de pescaire,
és ço que et dóna més aire.

SÀTIRA VIII

DÍPTIC

INNOCÈNCIA

SÓC la ratlla, tot just, de la drecera
on serva el lliri sa blancor primera.
Si l'ànima tens d'àngel o d'infant,
avant.

PENITÈNCIA

Sóc la marrada que el passant esmola,
clapada ça i enllà de farigola.
Lliri entre cards, hi trobaràs l'Amat.
Si vols entrar, deixa el pecat.

SÀTIRA IX

EN ÇO DE DÉU

EN ço de Déu caminés,
traductor de la Santa Escriptura
en pur catalanesc.
Respecta el bleix del Paràclit en les paraules divines.
Sigues la trompeta pura
feta amb metall de la terra.
Sigues la tonada nova
del Verb de Déu, principesc.
Sigues, no la fallàcia vistosa del cove,
sinó la mòdica gerra
del vi que fermenta i canta
en el grec dels Setanta
i en el llatí de Sant Jeroni.
Pensa que és art del dimoni
mixtura de to llibresc.

SÀTIRA X

DE L'AMOR SORRUDA

A l'hora baptismal,
oh germà Crist faixat d'albada,
la vostra pia mà nafrada
m'alliberà de la llança del mal.
Però en el flanc romania l'estella
de la pruija que el mal renovella.

¿No és dol, Senyor, que en trobar les amigues
en defugi el contacte
i, trasbalsant-me si l'imposa el tracte,
l'escurci com un afalac d'ortigues;
i en ser-ne lluny, amb còmica recança i amb cautela,
en pensament hi torni, pidolaire sorrut
que, reganyant les dents, aborda una mostela
a l'estol femení que, per planye'l, acut?

¿No és dol, Senyor, que en veure una donzella
elàstica de gest com una cabridella
i de somriure net,
la complaença tudi
reduint aquell joc, malmès preludi,
al ritme cru de l'esquelet?

Deu-me, Senyor, l'angèlic estament
de l'esperit, que arreu es posa
i el vas torna fulgent
de cada tèrbola cosa.
Així les muntanyoles, i el torrent,
i els cabells de l'esposa,
i el primer lluc de pensament
que desvetllar-nos gosa,
trenquen la nit i el seu fetillament,
amb una lleu ditada rosa,
carisma renovat del sol ixent.
Ales voldria, Senyor, ales i vent,
principi d'alliberament,
angèlica nosa.

SÀTIRA XI

BABEL

COLLECTIU pecat d'orgull: culminares a Babel,
com si colzades i dits fossin mesura del cel!

Del verb humà, la vindicta de Déu esquinçà la túnica:
ja la paraula dels homes no serà trompeta única.

Cada poble té un carreu de la torre del pecat
i vol refer-la en petit, més alta que la del costat.

I el veí més xic fustiga
i les hortes del veí bàrbarament artiga.

Debades l'orat bastoneja l'espantadis presseguer
per tal que moresques figues deixi caure en el paner.

(Només, la nit de Nadal, s'acompleix la meravella
que una forca de tió sua neules per l'aixella.)

Debades acoblar vol
el cucut i l'oriol.

L'esperit incoercible és un sitjar de paraules.
Cada reietó, però, calligrafia en joc de taules

ço que li ve de grat; i en fa la suprema llei.
Consumat el deïcidi, juga a l'homei.

Fa de l'humana raó la màxima prostituta.
La veritat que establia supprimeix tota disputa.

La prudència de la carn és cautela de guineu:
l'indefens degolla amb urc i del fort s'aplana al peu.

L'enfelloneix l'esperit, per tal com no es deixa tòrcer.
És una còmica bèstia el símbol cru de la força.

La gràcia toca amb la mà el caire del llom pelut.
I la bèstia fa un udol que a sofre put.

La gràcia li arrenca un pèl com talismànica tija.
I el proposa com a accèssit de sortija.

La bèstia, avesada a córrer, s'endormisca al pedestal.
S'hi engreixa tant, que el traboca, l'escarbota i s'hi fa
[mal.

La gràcia (que somriu) li posa un cataplasma,
i li fa un llaç a la cua, sense vèrbola de blasme.

I li diu: — Vés...
No t'emboliquis mai més. —

SÀTIRA XII

IRONIA

IRONIA, cometa que excèntric perfores l'espai
i l'inundes, efímer, de llum de misteri
quan ullades recaptés d'esplai,
esvaint-te, desfàs l'encanteri.

—Parla clar, parla fort—, et reclama l'estult,
avesat a la impúdica xafogor del migdia.
Prefereix el matí, la innocent poesia
i a mitja tarda juga el teu esguard adult.

Però tu la fontana ponderes, i les fulles
envoltes en l'atzur vibràtil i subtil.
La terra essencial ni la mar no despulles
de boirina octubrenca ni de pluja d'abril.

La nuesa absoluta no seria mentida?
La inequívoca frase no faria pensar.
Però tu, reticent, el silenci volgueres drapar
amb circumloquis de faisó cenyida.

El neòfit d'amor acompanyes frenant-li el desig,
car l'impetu esfulla les roses.
Ritme de pura dansa imposes al trepig
i a les àvides mans el gust de les noses.

Qui et seguirà d'escuder,
que en amor purifiqui sa retòrica llima.
Només aquell que bufa la pols de ço que estima
és lapidari destre, no vil picapedrer.

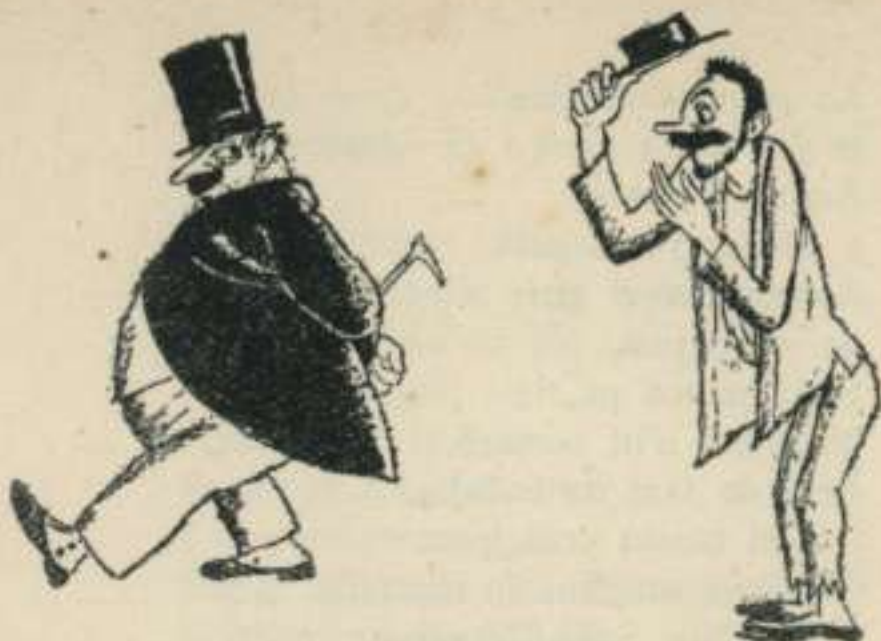
Qui de porcell es dóna gaudi,
que no malparli de la castedat.
Qui perdé l'esma teologal, que no defraudi
l'acatament del poble a la Divinitat.

Qui de la terra amb enemics trafica,
que no condemni la terral amor.
Qui de l'argent ensitja la fulgor,
no escridassi el veí que en dispersa una mica.

Ironia, no et cal per caminar
el ròssec d'una turba que judica, mesella.
El ca fidel fas enllà
i l'esquemàtic pregadéu et meravella.

Ironia, ditada vital de sol-solet:
la bàquica polsina estimules, experta,
i en iris et desdobles que les colors desperta,
septuplicant la gràcia de cada contorn net.

¡Ironia, deessa que impàvida i fútil
t'esmunys entre els homes que sòpits badallen armats
i els trenques als llavis la frase més tèrbola i útil
amb una dolcesa terrible que els deixa astorats!

SÀTIRA XIII

DE POBRESA I DE RIQUESA EXCESSIVES

GRÀCIES, Senyor,
de no haver-me fet miserable ni ric,
sinó com estic,
que és la manera com estic millor.

* * *

La miserable paupertat
rosega, innoblement canina,
i determina
l'obsessió de vegetar ran del pecat.

Només un sant (burxat i pres,
pintoresc estilista, home-baldufa,
captaire de rosegons...)
pot fé el miracle, segons
com la gràcia bufa,
de ser pobre d'esperit no tenint res.

La pobresa amable
és polida d'esperit i de vestit.
Acut a l'estable
a adorar Jesús petit.
Assaboreix el gust
de viure just.
Si li manca pa,
un àngel n'hi portarà.
Però de fam no badalla,
i té el caient principesc
del Crist nu dins la mortalla
i del Pare Sant Francesc.

* * *

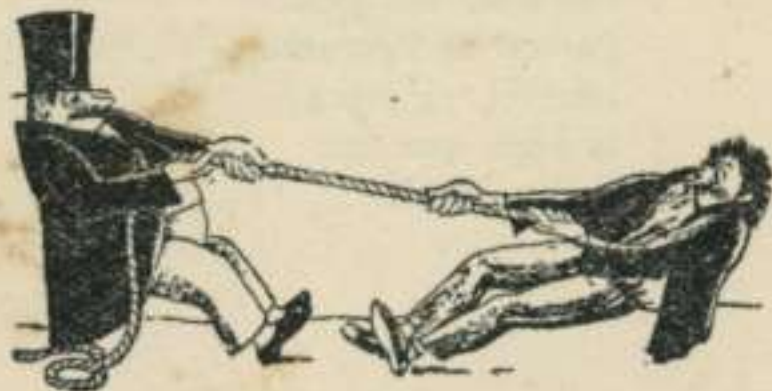
La riquesa excessiva
apaga amb fullaraca d'opulència
de l'esperit la flama viva
i ennegreix la llar del pit
amb fumeres de neguit.
(Èpuló: no tens clemència
del germà freturós; primê et barrotes
el criminal estalvi,
abans que Llâtze', amb una engruna, salvi.)
Els rics són idiotes
si no tresoregen virtuts.
Els adula a cor la gent
àdhuc gratuïtament.
Galàpats camacurts,
elàstiques granotes
llargues i fines de potes,
salamandres que ens donen surts,
diuen amb servil esment:
—És ric!
I, de tan noble regent,

que es deixa posar l'abric
amablement. —

És, la riquesa amable,
senzilla d'esperit i de vestit.
Compareix a l'estable
a adorar Jesús petit.
Assaboreix el gust
de fer-se tota per tots
i té pacífics mots
àdhuc blasmada pel captaire adust.
D'enfarfecs no badalla
i té l'aire principesc
del Crist de la revifalla,
rosar de cinc roses, fresc.

* * *

Déu nos do l'entremig,
la gustosa mediocritat,
el límit a cada banda,
el moderat desig,
la desamor de pecat,
no esquitxar ni rebre esquitx
i, de la gràcia a l'embat,
ser com la tija que branda.

SÀTIRA XIV

DE PER QUÈ L'AMOR NO HI VEU

DESPLAU a l'Amor
besada explosiva,
esguard insistent,
orella d'espia,
nassada terral
i mà fregadissa.
El goig matusser
l'esfulla, l'aira.
El gaudi sobtat
l'esvera una mica.
Li sobren sentits
de massa que vibra:
pressent l'afalac,
el repte endevina
i el tedi futur
son halo encalitja.
Per ço de l'esguard,
benèvol, es priva:
la bena que duu
es diu Ironia.

SÀTIRA XV

L'AMISTAT

COM la replega, l'Amistat comença,
d'algunes tiges en planter novell,
que ferma, juntes, al colrat capell,
el caçador que en l'averany no pensa.

Alguna en perd i fins alguna en llença.
Quan torna a casa, lacerat de pell,
en posa poques, en el cantirell,
a flor de l'aigua que reposa intensa.

L'endemà, si patètic es deixonda,
sent a l'alcova magnituds de fronda,
barreig d'aromes que no sap d'on ve.

Voltat de tiges que la nit eixala,
tot d'una el càntir, presidint la sala,
n'acobla dues que l'atzar sosté.

SÀTIRA XVI

DE LA JOVENTUT

PERDONEU-ME, Senyor, la joventut, rica d'oblits i
[nequícies.
Passà el vertigen, l'Anticrist macip, Afrodita raptant.
[Vet ací les resquícies:

avidesa en el joc, sorrudesa en la carn, indisciplina es-
[tèril, fals orgull
de reialesa prostituta, dispersió del cor, voracitat de l'ull...

vergonya, pols i pecat.
Pietat, Senyor, pietat!

Ara, Senyor, que la carn és cenyida i l'esquelet és fer-
[reny;
ara que els nervis, finíssima xarxa de l'ànima, embrida
[la mà rectora del seny;

ara que ritma la sang i bat les ales del cor, graciosament
[i traçada,
com l'aigua d'un riu endegat que juga entremig de les
[pales d'una hèlix forçada;

ara, Senyor,
de mes flors de pecat, primavera del mal, us demano
[perdo.

Ara que em sento fràgil de l'ànima (més fràgil com més
[fort, més fràgil com més sant])
i una capacitat de mal (que és a l'aguait) rondina del
[meu cant,

no vull esperà el deliqui, més que exultant, submis,
de lliurar-Vos l'ànima fràgil, per amor del cos trencadis.

Abastaré la fruita ara que el tany és fort.
No vull collir-la de terra quan l'aterrarà la mort.

Vull que el tany, nafrat, se'n recordi
i vessi, per Vós, una mica de saba, de la final oblació,
[exordi.

* * *

¿On pares, joventut, migrada joia novella
que et mires en el teu si més que en la llenca d'ull de la
[parca donzella?

El gaudi se't trenca a les mans, aplec de joguines falses.
Més aviat el record és ço que, efimera, encalces.

El cos de mica en mica degenera: minva l'esguard
d'aquella lucidesa que era el meu estendard;

l'orella esdevé conquilla de monòtona borinor;
la parla, afònica i lenta, no sembla cançó;

la pell, desinflada, resseca, es buida de mi...
I l'ànima cada vegada té un daler més fi.

Oh divorci de la vida, parteratge de la mort!
El cos foragita l'ànima i cau feixuc i retort.

Per tal com Us he rebut a casa, amb la fillada i la muller,
i he confessat vostre Nom, Jesús, fill vostre deixeu-me
[ser.

El qual, ni de sang, ni de carn, ni d'arborada voluntat
d'home, sinó de la gràcia dúctil de Déu, és nat.

* * *

A l'altra vida, Senyor, seré jo el que sóc, més que ara.
Suprema naturalitat com a la taula del Pare!

Vostra natura, Senyor, és el llevat de ma natura.
Jo una imatge vostra sóc. Vós, l'ideal exemplar de tota
[criatura.

Tres vegades vostre encuny em segellà, amorosit:
en nom del Pare i del Fill i del Sacre Esperit.

Déu com nosaltres! Per ço,
quan pecava, Us malmetia, en malmetre'm jo.

Cada pecat, una espina de tres caires: orgull, estultesa,
[migradesa d'avar.

I, l'ànima, un eriçó de mar

que vegeta en la fosca abismal, solatge del vici.
I el bon Jesús l'estreny al pit com un cilici!

I, ja purificada, rutila, brot de coral,
com una estrella de foc immortal,

com una guspira d'Ell,
Verb de Déu sota la nostra pell,

sota la veritat de la carn i la sang,
que són rosa en el cel, i llimac en el fang.

SÀTIRA XVII

NUPCIAL

(Vivent Madona Guida)

SENYOR, la dona d'ornament posares
i cordial ajut.

Ella enrama i vesteix les nostres ares
i serva, lúcid, el pairal escut.

Ella és a taula provident i tria
de cadascú la part.

De casa estant ens mena amb el seu art
i és fonedissa com l'estel diürn.

Però, en veni el capvespre taciturn,
és més que mai amorosida i pia

i el nupcial anell arbora en el seu dit
com l'estel immutable de la nit.

* * *

(Morta Madona Guida)

Senyor, la dona d'ornament posares
i cordial ajut.

Ella encarnà l'ombra dels pares
i, amb la nissaga, torna el bé perdut.

Quan és al llit malalta per morir,
el ceptre empunya de la llar:
la Santa Creu. Sacerdotal, així,
l'ullada pura
en cada fill atura,
meravellada perquè el veu encar.
És tímida, la dona,
de massa amor que ens té,
però la teva crida, Senyor, paterna sona,
i apaivagada ens besa, Madona, el cop darrer.

SÀTIRA XVIII

DE LA MORT QUE VE I SE'N TORNA

OH Mort que t'insinues
tan enginyosament
que, en descobrir tes conques nues
i aquella mà raptora del nostre pensament,
ja ni volença trobo per confegir l'esment!

Si la tenebra afues,
ennavegant-me en el desori,
com l'esparracaria, las de mi?
Si te l'emmenes, perquè jo no mori,
quan ella ja em cuidava entenebrir,
i es fon, a poc a poc, la teva mà,
arrossegant-la, pel collar,
de tort;
en descloure a la llum la somorta palpebra,
enllà, esvaint la tenebra,
ton arreveure sona, segur com una crida,
i et faig acatament, oh Mort,
fent esperar la Vida.

Abans que la muller solícita m'agenci
posant en joc la vívida aptesa dels seus dits,
la meva gent, esfereïts,

l'orella paren al silenci
que es fa darrera teu, madur,
com si la cambra s'exhaurís de tu.

¿De la visita que em feres
com l'alzina d'un freu restaria llampat?
No vull que mes pregueres
t'ofenguin ploraneres,
però, de ton veïnatge,
em sento com si Déu m'hagués petjat,
car tu li fas de patge
portant, a tall de glavi, la doble eternitat.

¿L'enyorament angèlic, d'ara endavant, tindrà
d'aquell vident que un dia gustava el cel tercer?
Si un agulló l'agullonava,
d'ara endavant, oh Mort!, caldrà
mesura en el vegetar,
purificant l'ànima esclava.

SÀTIRA XIX

DE LA IMPOSSIBLE UNITAT

QUAN, maquinal, la serventa forçada
porta, en pitxer de cristall de Venècia,
un ram d'orquídies amb ferma passa
i, rera d'elles, sorruda, s'escuda;
quan la fadrina escomet la facècia
d'esbiaixar la frenètica plaça

amb un infant, recalcat, com un càntir,
en la duresa del pit que no estreba,
i el risc amb àgil correguda escurça
sense que el bruit ciutadà l'ataranti;
amb l'ai! al cor seguim (del viure treva)
el pas calmos i la ràpida cursa.

Així la por de morir m'ennuvola
i a la pica del seny una corculla
d'exhauriment, arrapada, prospera.
Cada mot se m'esquitlla per la gola
com la bravada d'una casa sulla;
s'adorm la sang com rovell de gotera;

com una jàssera que es polla, inútil,
l'ossada cruix sota l'adversa prova;

amb el trepig, la carn esfulladissa
perd la frescor de la pell inconsútil,
com la manyaga blancor d'una alcova
cau a bocins quan el mur s'esllavissa.

Fràgil també sóc de l'ànima, dona.
Sota el vestit de cenyida costura
d'on només surten les mans i la testa,
flairo ta pell inconsútil que entona,
com una aroma de fruita madura,
la transparència vital que hi resta.

Volta, l'esguard, de flamigeres noses,
la nuditat que la vesta perfuma.
Deu-me, Senyor, la mirada que passa
com un ocell per damunt de les roses
o la mirada que tètrica exhuma,
contraverí, la secreta carcassa.

Crucificat l'Home-Déu ¿no predica
l'analogia de l'home i la fembra,
la humanitat de tota criatura?
Adhuc l'ocell té de l'home una mica:
sota la mínima tossa remembra,
son esquelet, ma divina estructura.

L'esgarrifança de buidor que em gela
no l'apaivaga un erotisme ascètic,
daler de sobreviure lluny del Pare.
Dual, Senyor, la humanitat anhela
una barreja d'home-dona atlètic.
I de la carn la desfeta prepara.

Ai! La furtiva unitat del connubi
és un esclat generós d'egoismes,
treva carnal que la lluita esperona.
El sagrament dignifica l'eflivi
amb la divina unció dels carismes.
Només la mort, ço que anhelem ens dóna.

SÀTIRA XX

COMIAT DE L'ÀNIMA

SI el vent de mort visita el clos
on l'Ànima es complau com un ocell en l'herba,
i el ritme de la sang enerva
com doll que volatilitza el vent,
l'Ànima serva,
com una flama divergent del cos
talment.

Si el contacte li falla,
pren comiat amb una revifalla,
i amorosida, gairebé deslliure,
nimba la faç malalta,
amb englantines a la galta
i violes de bosc en el somriure.
I, esperançada, escruta,
amb ulls de Fe, la paorosa ruta.

Ànima, adéu. El foc estima
de l'obrador perfet.
Avida t'obriràs perquè l'àcida llima
exhumi el teu secret.
Ço que podies sê en la terra
caldrà que siguis a la fi.
Ço que la vida esguerra
la mà del foc ho torna a confegir.

Grumoll encara tèrbol de sutzures,
brolla del foc, duríssim vas,
cristall de facetes pures,
mirall de la Trina Faç.

Del cos amic la polsina
esdevindrà foc follet,
fatuïtat de juguina,
esgarrifança de fred,
fins que, al so de la trompeta
de la resurrecció,
la terra serà més neta
que un tinell d'emperador.
Per la Divina Paraula
et serà parat el cos.
Ell serà com una taula,
i tu com pitxer de flors.

SÀTIRA XXI

DE MI

D'UN home sé (no parlaré de mi?)
pèndula fulla
que rígida s'esmica, morint del seu veri.

Si l'ànima es despulla,
m'oxidarà l'esguard,
com suc de papalló, la capillar agulla.

¿Seria lassitud de cap al tard,
ço que em dóna aquest punt de morbidesa,
o recaiguda a l'estament isard?

Enyorament angèlic o bestial feresa,
la meva trencadissa fortitud
és cobejança múltiple defesa.

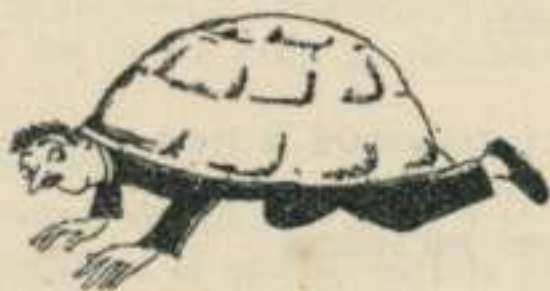
No em preserva, Senyor, cap natural virtut,
sinó la vostra piadosa destra,
miraculós ajut.

Ella mitiga mon instint silvestre
i ordena l'esperit,
on és el ritme cèlic olímpica minestra.

No hi ha el corcó d'un mal neguit
que no em rosegui, estella d'emmetzinada llança.
Enllà de Vós, ullprèn, fantàstica, la nit.

La nit ens cau a sobre com una esgarrifança
de benestar poruc
que d'ell mateix es cansa.

La llum eterna besa el benastruc
i el penetra tot ell, infant que juga
sense adonar-se'n, com si fos ull-cluc.

Si no l'orgull, ací, la vanitat poruga
malfiada ens interna
dins una obaga closca de tortuga.

Ma bonesa tragino com una baluerna
i faig dansà el propi gegant
i, d'amagat, la capta em jugo a la taverna.

O bé, del pap estant
d'un monstre de sortija, n'animo l'engranatge
i udolo tremolant.

Talment em migro jo per dintre un personatge
de cara als altres fet.
Sota un flingant de lògica, m'avinc a fer de patge.

El cor avui em dringa, picarol indiscret,
perquè un oncle d'Amèrica em torna.
No té muller ni fills. Diu que a la rifa ha tret.

De massa bona vida s'embotorna.
Si acluca l'ull, gemegaré de cor,
però, com una torna,

sospesaria el cabasset de l'or.
Quan la seva fortuna (que em pertoca) fos meva,
sabrè servà el decor:

li faré di un ofici, respectaré la treva
del dol i del mig dol, estulta moda,
però les entramenes em solleva

un goig brutal que broda,
amb deliquis de llop,
d'ungles i nervis ma trenada roda.

Si el mercader duu guanys i travessa a galop,
nit fosca, el pont del diable,
encar no el topes, que et ve un glop

de fel i de saliva, abominable.
Lladre sobtadament, el teu mateix germà
estimbaries, a l'estable

deixant l'egua tornar,
Quan jo ho sabria l'endemà en ser dia,
com si fos el teu crim profundament humà,

content seria
de no córrer de nit,
quan juguen a la cuit la pô i la bogeria.

Val més estar-se al llit
esperant, oh muller que per dormir t'agences!,
el maquillatge càustic del mosquit.

Que és neuliment, la castedat, et penses?
Com el renec, és manca de plenitud viril
el desenfrenament que esventa les semences.

El meu encongiment és d'un estil
que gairebé m'espanta:
de cap donzella núbil toca un fil,

car l'ombra d'un cabell planyivol m'ataranta
i per cenyir l'instint voraç
em cal pensar que és vil o santa.

Renilla tu, faune las
que, l'amor no capint, com un pobre diable,
quan la parella et trenca el pas,

fent un senyal d'estable
dius que l'amor s'ofega, si no en sofà, en el llit,
com si el llit del connubi fos un jaç miserable.

L'amor és un deliqui de carn i d'esperit:
ultrapassa el teu bleix d'esquifida luxúria.
Per ço Déu santifica l'apetit

i només tu, cadell de sàdica penúria,
obscena gairebé trobes la llei
i els tràfecs casadors bescantes de la Cúria.

Jo et donaria l'amor, de remei,
i d'una bessonada el patrimoni
i tretze dides seques per servei.

Però la fantasia no tens de Sant Antoni
i cap obscenitat paradoxal
podrà suggerir-te el dimoni,

ni de l'amor com cal
l'agredolç gustaries.
Tan encastat i prim és el teu mal!

Comença de fer tossa el feix dels dies
i el cor em diu que esdevindrà rebec
quan apaivagaré mes gosadies.

Alguna estona, lúcida, no em conec:
una pruija de tortura
em torna frec a frec

d'aquelles crueltats de criatura.
Irascible i covard,
plau-me petjar l'eruga que pastura.

La meva migradesa em punxa com un card,
cilici personal que m'esgarrifa.
Prendria que em portessin en baiard

com si fos un califa
i que una esclava de perfet aplom
se'm flectés en passar, flonja catifa.

No cal per ser califa donà el tomb.
Si no esclaus de banús i sibilles de vori,
trobaríem on som

d'un ordre extern el sensual desori:
obrers sota la fèrula d'un majordom inic,
obreres esperant, a l'escriptori,

d'un fabricant obès la riota, el pessic,
sota un retrat majestàtic encara,
alguna mecanògrafa que et posarà l'abric,

lívica talment de cara,
esbulladís el pentinat
i humits els llavis que la pô encarcara.

I, després, un banquer de pacífic posat,
epicuri col·lega d'un canonge,
troba que el món s'és capgirat,

si bé encara hi ha gent amb escrúpols de monja.
I el canonge limfàtic diu que "sí"
i es passa el mocador pels ulls com una esponja.

Ho sé, també, per mi:
no hi ha cap locutori més densament propici
per rondinar del món i el seu tragi,

i per sentir-se bo fins al desfici,
i per trobar que tu, primogènit, t'arruixes,
que, amb l'excusa d'un natalici,

el menjador luxós on fumegen les cuixes
d'una oca, peça d'holandès retaule,
i el cucurell prismàtic d'un gelat de maduixes.

Oh placidesa del llevant de taula!
La nostra gent, que no es surt de fogó,
degusta encara més el goig de la paraula.

No pas com ella apar aquell tètric senyor
que dejuna sis dies i d'honor s'embolica
i el setè dia perd l'aturador

perquè menja una mica,
i, despectiu, fa escarafalls d'Europa
i, si li diuen: —Serà tant?—, es pica.

Pares hi ha que reiteren la sopa,
com si furtessin, al fràgil moment
que de la llossa el ràpid vaivé cap ull no topa.

Com si el menjar no fos un entreteniment!
Només que l'home juga
a complicar la vida inútilment.

La boca és una arruga,
però també tota la pell és loca
quan sent, la carn, de vegetar, la fuga.

Si la portera menja coca
el pa de casa trobes llec.
L'enveja fins al tovalló s'ajoca,

Però si l'honorable veí fes un aixec
i li tancaven el basar que mena
(d'ara endavant esplai del muricec),

diries que el ronsal li tires a l'esquena.
Quan s'exhibeix per una plaça,
amb gent que la consigna té d'aplaudi a balquena,

un personatge de festassa,
sembla que ens pica un escorpi;
no preguntem què passa.

És de vegades un menyspreu diví
ço que ens sacseja;
però també pot succeir

que el batibull que ens mareja
volguéssim per llevat del nostre forn,
car és subtil l'enveja.

Si davallàvem gentilment al born
a bornejar per una causa noble,
trobariem entorn,

si no un venal seguici, la munió d'un poble.
L'ímpetu, però, desem
al cor, prestatge d'un hermètic moble.

Ens plau el te, l'aixarop de poncem
o el vermut i manta oliveta;
també la pilota, el rem

o la motocicleta;
però trobem que és impur
l'ofici de polític. Quin té la roba neta?

Encalitzen l'atzur
calefactant (o gosadia!)
la botigueta llur.

Ni els sé perdonar si un dia
aidaren a col·locar
l'espòs inútil d'una meva tia.

Millor s'està
fent de propietari
purità.

No cal pensar-hi:
el sufragi et repugna com un truc
gregari.

Val més que et facin Duc
de la Protesta
i que diguis: —No puc

prendre part a la festa
fins que tothom llauri dret
i no m'esquitxin la vesta. —

¿No t'escomet
a la vora del foc un sentit d'aventura?
De convertí, a l'engròs, els fills de Mahomet?

¿De simulâ oradura
per esbroncá el poderejant?
El pot de la confitura

és somiar que et tornes penitent o bergant,
ben arraulit a casa,
traient-te el guant

per revifar la brasa.
De vegades la testa (no sóc calb)
voldria portar rasa.

Com si una cresta fos del Montseny o de l'Alp,
una floresta hi creix de trenes de Medusa.
Si els mals intents no em deixen balb,

el front em picaré com una enclusa.
Cada cabell té un rei al cos
i, assenyalant-me, doblegat, m'acusa.

Només que tingui just la pell i l'os,
i la meva despulla, encar rebeca,
de la veïna sotjaria el clos,

ensumarà, passant, la taverna i la fleca,
i, mirant-se al mirall,
no es trobarà, Senyor, tan i tan seca.

Jo sóc un encenall
que el bufarut s'emporta
rost avall.

Si Vós no l'aturéssiu, potser ja fóra morta
l'animeta que duc,
i d'En Banyeta femaria l'horta.

Vostre camí d'oliveres i bruc
sembla el camí de casa
on regalima el buc

i s'endormisca l'ase
i al capdavall es veu la mar
com una brasa.

Si ma volença no us confessa encar
per manca de paraules belles,
l'ombra que faig a terra, per atzar,

com una oració de mes clivelles,
parla, Senyor, per mi
i proclama les vostres meravelles.

I, quan ni l'ombra meva serà aci
i només sigui un torterol de cendra,
em posaré al vostre camí,
vellutant les vorades d'herba tendra.

LLIBRE SEGON

D'HOMES

SÀTIRA XXII

DELS LECTORS

A la taula obert el llibre,
quina olor de lletres fa!
Cada full com pètal vibra
sota l'aire de la mà,
papalló d'humana fibra
que gira full en passar.

A estones el dit es posa
com un senyal matusser.
El llibre, com una rosa,
—Mira—diu—que et punxaré. —
Quan el lector li fa nosa,
les lletres són un vesper.

Lector, que amb daler notori
un llibre picant aculls:
com d'un rapte en el desori,
descenyit, badarà els ulls,
obscè encar, baldament plori
quan li rebreguis els fulls.

Lector que, senyant-te, goses
arriscar d'un llibre el tast:
si hi trobes regust de coses,
ja el bescantes de nefast,
no pel que hi ha, pel que hi poses
de metzina al teu abast.

Si el llibre, gentil, es bada
com una franja de cel
i el ressegueix ta mirada,
roina de líric anhel,
serà com la noble fada
que al front et posa un estel.

SÀTIRA XXIII

ODA AL PROFETA LAIC

ROTLLE farà la vila que té un profeta laic.
Dóna més que un virrei, tenir profeta.
És un bon home lívid, ase dels cops, prosaic,
Vivoteja als afores en torreta.

Una companya hirsuta, que el té civilment pres,
el fa sirgar, l'administra magnífica.
Profeta, li pertoca una muller de pes,
clau de la seva castedat prolífica.

No furta mai ni folga; a cops de puny no es bat.
Elabora virtuts: en té l'ofici.
Relotgeret de l'ànima, s'admira encaparrat
i del seu front es tusta el frontispici.

Republicà, milita d'una faisó que ullprèn
senyors que tenen palau i sepulcre.
Si un príncep de llegenda fuig a cavall del tren,
l'acomíada reservat i pulcre.

Com ell és catedràtic (ai! de batxillerat),
avinentesa té de xollar clergues.
Polidament els tracta. No els feia l'amistat,
però, sofert, n'escolta les endergues.

—Demòcrata femella!— li crida, a mig aplec,
un èmul embriac, nodris del Túria.
(Com l'èmul té un diari i és un misser rebec,
volen tenir-lo content a la Cúria.)

Té l'idol, quan perora, l'original costum
de dir cada futesa tres vegades.
Però s'esgargamella. I el públic no es consum
d'ençà que, en escoltar, no perd fontades.

Amb vanitat, l'estètica, no cap moral, consent.
Llença el coturn, però té plataforma.
De licituds no cura; li basta ser decent.
El ritme extern és la suprema norma.

Benèvol, es prodiga. Son paternal esclat
mònita sembla que l'ignar trasbalsa.
A flor de pell estesa, l'envolta sa bondat
com, un daurat capó, la docta salsa.

El tractament excusa de "Mestre" que sovint
algun rosegatatxes li propina.
Té el rictus pedagògic que el llavi fa, d'instint.
I mecanitza el gest i no l'afina.

Del casuisme fútil extreu, com un decuit
conventual, l'esperit de l'escola.
Si fos un gall, tindria de la trompeta el bruit,
però no l'usdefruit de la cassola.

Quan l'ull mortal acluqui, serà commòs tothom:
obriers en plor, reial telefonema...
Una xaranga toca, de fúnebre, quelcom,
amb popular delit i molta flemma.

SÀTIRA XXIV

ODA AL PIADÓS BARÓ PERFET

SORTOSA la nissaga que té un baró perfet!
Cada obra d'ell apar millor que totes.
La llum divina el ruixa, metòdica, a raig fet,
la llum que els altres copsaran a gotes.

Ell sa fillada, càustic i alhora idil·lic, mena
(a cada banda un rengle de perills).
I encara als ulls li posa, asèptica, una bena,
car res a aprendre no tindrà dels fills.

Ell nuarà el Decàleg de son proïme al coll
com un collar de pues salvatgines.
Els pecadors capbussa, irat, a l'aiguamoll
per suca-mulla d'àvides beguines.

Armada, si no d'ales, d'un rafegut bigoti,
la dida seca d'*alter ego* té.
Massa amb els xics farien, ingràvids, poti-poti
els àngels de la guarda; i no convé.

L'estudi porta cua, la cama ensenya l'art,
i, la política, l'orella.
No hi ha com el no viure. L'home que es lleva tard
no es pica el dit ni es cremarà la cella.

No blasmaria el luxe: un diamant és sòlid
fins entelat de pols.
Els mobles són un límit. ¿Qui jugaria a "bòlit"
dins una casa que en té molts?

Mesura pel domèstic estrenes i consells
després que la soldada regateja.
Patern, arrecerava col·legues a parells
amb un retòric paravent d'enveja.

La hisenda, amb sos escrúpols, arrodoneix, invicte.
Al seu molí totes les aigües du.
Fins endolceix a estones el to del veredicté,
car la virtut és ser madur.

Per l'ànima seguici, de clergues té un estol,
i fins hi juga a cartes.
I pel carrer tolera, ja que no hi va tot sol,
que la muller porti un abric de martes.

Si el Crist un dia truca, li allargarà una almoïna
per una esclètxa del cancell.
¡Ves què faria a casa, si el món ara va en doïna,
de massa bo que és Ell!

Vindrà l'apoteosi de terra i cel estant?
Segur que a l'altre món farà patxoca.

.....
(¡ Ai que la bugadera li passarà al davant
i esbullarà, davant de tots, la troca!)

SÀTIRA XXV

DEL FANTÀSTIC ORADOR

GRANDILOQUËNT i versat
en articles de quincalla!
Orador civil? Orador sagrat?
Arenga? Sermó? Picabaralla?

Fa bocabadar la gent
l'estranyesa de la parla.
Plau més la cotorra que no sap on dar-la
que un tartamut de talent.

Castell de focs d'artifici,
vet ací el discurs:
llums de Bengala per inici,
algun tro que esvera el concurs,
rodes en folla cursa,
símbol anodí en colors,

coets que toquen el dos
si el parlament no s'escurça,
i la traca final,
vaitot suprem de retòrica,
amb una breu disquisició històrica,
èpico-funeral.

L'orador (explicar-ho no cal)
gesticula, plora i sua.
Camàlic de l'ideal,
carreteja la veritat nua.
S'arromanga per la tasca.
És a punt de caure en basca
i en un raig de llum s'aferra.
Es revifa i escomet.
Parla a mà dreta, a mà esquerra
i de cara a la paret.

Un minyó que li és a prop
mira el vaivé de la còrpora en doina
i dels llavis de l'idol la càlida roina
i el trontoll de la copa
d'aigua bruta de xarop.

L'orador puja a la gropa
de l'indòcil parlament.
Parla d'Àfrica, d'Europa
i de l'Extrem Orient.
De vegades el coet
d'un paràgraf se l'endu,
i l'home crida, insegur.
(El cridar no compromet.)
Trencat el fil dialèctic,
juga amb paraules, eclèctic;

i esdevé com una llufa
de cada mot que li fuig,
i brunz com una baldufa
amb més vanitat que enuig.
I no troba la manera
decorosa de plegar.
¿Es desempallegarà
de la paraula darrera?
Li porten d'orxata i soda
una barreja estantissa
i el bon home roda i roda
com, per ajeure's, la quissa.

SÀTIRA XXVI

DE MÉS DE QUATRE

TITELLA de bondat, patrici pulcre
que parles massa dolç:
emblanquinat sepulcre
que tanques pols.

Mossegues amb eufemisme,
acuses reticent,
i jugues amb tiretes de proïsmes
com un salvatge innocent.

De la mística violes el misteri,
sibarita cordat;
ets púdic en el platxeri
i t'empolvores de santedat.

El "jo pecador" no et cansa;
el jo penitent, sí.
Els altres poses a la balança
i tu reposes al balanci.

Se't veu a gratcient l'escapulari,
com per descuit.
Et plau la fama d'extraordinari,
si no fa bruit.

Et deixes honorar de qui governa,
però no et dones totalment.
Estàs per sobre de l'eterna
disputa de la gent.

Blancs i negres et fan cortesia:
ets de tothom i de ningú.
Fas el que vol la majoria
per tal de presidir-la tu.

Si va malament la cosa,
a l'aguait romans,
i gairebé et fa nosa
l'amic que t'allarga les mans.

Això sí, quan plega el temperi,
guaites l'atzur d'on surt,
i, oportú, rectificues de criteri,
i, prudent, et quedes curt.

És, la teva art, honorable enganyifa:
mereix un pedró polit.
Al pedestal hi posaria: "tifa!"
No t'ofenguis del grafit.

És l'única sort que et resta.
Un tomàtec ideal
taca la vesta
i redimeix el pedestal.

Sense el tomàtec possible,
series com un tauló.
Benhaja el tàvec que fibla,
que fa que no siguis pitjor.

SÀTIRA XXVII

D'ALGUN AMIC (SUPOSO) PROPENS A L'ANÒNIM

AMIC, segurament,
que el paperet anònim conjumines:
¿per què, sense diàleg, em vols donar turment
amb borinor de vespes i coïssor d'espines?
¿Per què botzines
si l'ànima no et sent?

¿Et dol que gogi
de cada amic il·lustre fent l'elogi?
¿La meva ploma adula
perquè s'embadaleix com una alosa?
¿Prefereixes la mula
que esbrota les tanyades que fan nosa
de tan altes que són,
perquè li percudeixen les orelles i el front?

És immoral la virtut que prospera?
Passa pel mig la virtut,
però la mitjania que va per la vorera
provoca, sorollosa, l'eco mut.

Dels elogis t'escapa la mesura:
la justa frase i el silenci honest.

Exagerant l'epitet, per ventura,
el ditirambe s'encabeix al test.

Però debades sincerar-me vull,
mascle censor que una careta et poses.
Prepara d'amagat un altre full,
mentre vaig a trenar llorers i roses.

SÀTIRA XXVIII

DEL CÍNIC DONZELL.

JOVE incomprès, el teu cinisme
no traspalsa ningú.
¡No s'encaparra el proïsme
amb genis com tu!

Et corre pressa: fes forrolla;
assaja trencacolls.
Si en surts, direm:—Què s'empatolla?—
Si caus, tenim pala i molls.

En tornes quan hi van els savis.
Gires els ulls en blanc.
I et llepes, ai!, la llet dels llavis
com si fos sang.

I riu de tu la gent, o es migra,
plantificada al teu costat mateix.
Tant li fa que semblis un autèntic tigre
com un equívoc peix.

Potsè et reeixiria el suïcidi?
Et cal això o fer negocis bruts.
Amic, no en parlem més. Adéu, Ovidi!
Vés per negoci. No calen embuts.

SÀTIRA XXIX

DEL NEÒFIT PEDANT

NEÒFIT que a la santa casa
del Pare tornes pel tirany antic,
com un ciri portant l'espasa:
és l'Amat invisible qui dóna esma a l'Amic.

El teu pelegrinatge no és turisme de moda.
La pietat és vital,
Déu no et demana cap oda,
sinó que no et facis mal.

La vanitat d'una autobiografia
no és sacramental confessió.
Els set pecats de cada dia
digues humil i demana perdó.

Tingues dolor pel càstig,
ombra del teu pecat,
badall etern de fàstic
inacabat.

Tingues dolor d'amor pura
i ço que et plagui fes.
Val més un bri de caritat madura
que d'altres virtuts l'excés.

Fes la tasca de cada dia.
Sigues ben bé tu.
La pietat no és follia.
Com més púdica, més llu.

SÀTIRA XXX

CANÇÓ DE L'ENYORANÇA RELATIVA

MALALTÍS enyorament,
 flor de pagesia:
qui el tingué a gratcient
 s'hi rabejaria.

Cada estiu en tasta un xic
 (té la dona a fora)
En Calic, un homeníc
 que, pensant-hi, plora.

I, és clar, cerca per conhort
 tripijocs d'amigues,
barquejant a dintre el port
 o seguint botigues.

.....

El setembre és escolat.
Hi ha la sopa a taula.
Té la dona al seu costat.
No s'han dit paraula.

¿És la joia del moment
ço que el desconcerta,
o li sobta el pensament
la finestra oberta?

Vet ací que un somni gai
la mullê ensiborna.
Es repenja com desmai...
—Só l'amor que torna.—

El marit, per una nit,
protestar no gosa.
Prou l'amor l'ha eixorivit;
també (ai!) fa nosa.

Per ço canta amb els companys:
—Amb l'estiu arriba,
agredolç de tots els anys,
l'enyorança relativa.

SÀTIRA XXXI

DEL PIADÓS CERCA-PUBILLES

XITXAREL·LO vellot,
de confraries honor i puntal,
que flaires el pernot
de les pubilles fetes
(fetes d'anyets i refetes de dot)
que amb erotisme canònic encetes:
amb xeramella veueta nasal
la caritat sentimental prediques,
llamí dels homes, no divina sal,
calaix de sobreres miques.

Si mai gosava, disfressat de pobre,
quan et faran d'alguna Ilustre Junta d'Obra,
faré, insistent, el grill.
I la fuga del riure, desfermada,
sacsejaria clergues i gentada
i la cornisa iHuminada,
ofegant el teu riure de conill.

SÀTIRA XXXII

DEL BURGÈS CONFIDENT

CADA home un tic ostenta,
llampada sacra.
Posat a parlar d'ell,
et fa saber que pren sopa de menta,
croquetes de cervell
i confitura,
a causa d'una xacra.
La contextura
moral de sa muller ve que t'explica
si te l'escoltes gaire mica.
Només que el tedi seccionis
amb mots de reduïda complaença,
no et valdrà que t'enutgis, més avall, o que et donis:
aleshores comença
a dir-te, enciclopèdic, ço que pensa.

Et parlarà del cel empiri;
de la terra convexa, fràgil "olla de grills",
i d'En Bernat, i d'En Baldiri,
i del talent dels fills,
i del futbol i de regates
(amb estadístiques i dates);
del tripijoc municipal,
i del *modus vivendi* signat amb Anglaterra,
i dels sotracos de la postguerra,
i del que menja un esquimal;
de la moda voluble
que ara ensenya la mitja
com un tentacle femení
que la moral trepitja,
i del canvi del franc i del marc i del ruble;
dels morts de gana que s'empesquen laques,
i de les flaques
de tal magnat, garrafa de clerical verí,
i del rifeny de vandàlica guitza,
i d'aquest món que és a la fi...
Cada capítol sintetitza:
—No ho dic per dir.—

SÀTIRA XXXIII

DELS HOMES D'UNA SOLA VIRTUT

Fins la virtut convé que sigui moderada.

Una vegada
era un polític prudent, prudent, prudent, prudent...
És a dir que no era valent.

Una vegada
era un propietari just, just, just, just...
És a dir que munyia la casa de gust.

Una vegada
era un soldadot fort, fort, fort, fort...
És a dir que del proïsme no planyia la mort.

Una vegada
era un savi d'una lliga temperant.
És a dir que dormia per no beure tant i tant.

Una sola virtut
s'espiga.
No paga el temps perdut
cavant l'artiga.

SÀTIRA XXXIV

DEL SENYOR FLAMANT

D'UN patrimoni vilatà, pubill,
despòtic espartà, submis ilota,
mitja carrera tens de Medicina.
De la ciutat gustares el perill,
i, exagerant la nota,
provares d'encabir ta salvatgina gruixa
en un vestit de figurina
cenyit de cos i acanalat de cuixa.

Per tu no té el dimoni
trucs a pensar ni cap juguesca fina.
Fàcilment t'enllamina
dient-te assats: — Petroni. —

D'alguna dansarina
la voluptat visible t'insinua.
—Barateta! Divina! —
diu l'àngel de les banyes i la cua.

Alguna cosa val
d'algun Reial Casino dir-te soci.
Cap llei d'honor t'ho veda.
Pots tallà encara una fageda
per restaurà el teu oci.
Alguna cosa val
esdevenir magnífic animal.

SÀTIRA XXXV

DEL BOTIGUER GENERÓS

PER la finestra es veu la nit
com una blava nina,
fosforescent de cada estel petit.
Gatàs quimèric, ens esbrina.

El botiguer diuen que ha dit
talment a la veïna:
—Si et plau d'afalagar-me, tot seguit
muda't un xic, amor, i vina.—

Ja la botiga és en oblit.
El botiguer maquina:
—De xocolata ens lleparem el dit;
jo pagaré el de tots, veïna.—

Un fals airet s'és deixondit
en sè a “La Mallorquina”.
—Deixem-ho estar, que es gira mala nit—
el botiguer, prudent, rondina.

SÀTIRA XXXVI

PRONÒSTIC DE FADRISTERN

HEREU, escolta. Del casal dels pares
tens fora els oncles i els germans encar.
Del patrimoni que ens regatejares
gaudeix, avar.
Ara, ben ample, no veuràs més cares,
a la vora de la llar,
que la cara de rosa
de l'esposa,
i les cares de lliri
dels infants que vas tenir-hi,
i la cara d'escorçó
del vell pastor,
i la cara de viola
de la gràcil porquerola,

i fins la teva cara de guineu
(tal hi ha que no s'ho creu)
reflectida a la perola.

Dia vindrà que et triaràs hereu
i li duràs, enflocada, una esposa
d'auri bossot i de joies de preu,
que bellugar-se no gosa.

Dia vindrà que l'hereu tindrà fills
i els seus germans li faran nosa.

Escolta, aquesta nit serena,
el flautejar dels tòtils i el xerricar dels grills.
Cada any s'entela més la lluna plena.
Cada any més xica es torna la carena...
Mentrestant, a la vora de la llar,
conta als infants una rondalla, encar.

SÀTIRA XXXVII

DEL TURÓ DELS RENECS

TURÓ d'argila grisa i herbei escarransit,
amb un dolmen que et sagna, rovellat i colpit
dels glavis convergents d'una atzavara morta:
el teu ràfec sopluga un tros de carretera
i el vent acanalat et fa ranera
a la collada bocatorta,
on deixaren un séc
cada roda esmolada i cada aspre reneç.
Per ço Déu t'adondà, turó mesquí,
amb una flingantada a mitja esquena:
el solc esllavissat d'un mal camí
que de biaix travessa ta carena.

SÀTIRA XXXVIII

LITERATURA

TENS posat de minyó de casa bona.
Cap inici de barba t'empastifa.
Si un dia trona,
la simple gotellada t'esgarrifa.

Tens una afable cara d'abadessa.
De la boqueta sensual
brolla la pipa, en espiral,
com animeta de prescit espessa.

La densa cabellera mig partida
regala de cada ala de capell.
Camines com un vell,
amb la cama de xacres consentida.

Sobresurts de l'estol que t'idolatra,
com d'una barriada el campanar.
T'ajeus, com en un catre,
en els bancs del passeig més ciudadà.

Patètic conjumines
coses terribles que no saps emprendre.
Tes malvestats són tentines
de noi tendre.

Debades, atrevit, ta obsessió procura
la tècnica jugar de cada vici.
Per fer literatura,
cínic macules tes amors, novici.

Com un estigma et dol
la preclara virtut de casa teva,
però cap vici no et lleva
de la innata bonesa el borriçol.

SÀTIRA XXXIX

DEL SORRUT TOCATARDÀ

QUI descentrat pastura, porta el desordre a casa.
Si els teus en pau no deixes, serà que no tens pau.
Un home sense vicis, passat que sigui un ase
o un àngel, és que puja un viciot de frau.

No culpis el negoci ni l'oportuna astènia,
d'aquest posat que muda, patètic, taciturn.
Receptaré, si em dones la teva amable vènia,
missa de vuit, casar-te i allitament nocturn.

Veig de quin peu ranqueges. ¿No vols, de grat, esposa
i la germana et cansa? Una àvol et té pres.
Combats el matrimoni amb una austera prosa?
L'austeritat disfressa un embolic de pes.

El teu aplom ve un dia que una mirada el torba.
El mètode en el vici, ve un dia que es desfà.
El dia que et repensis hauràs passat la corba.
Faràs com la botzina: "demà", "demà", "demà"...

No pots negar Déu si et destorba.

SÀTIRA XL

D'EN MARTÍ BRUSTENGA

GRAMÀTICA, Retòrica, també Filosofia,
gustà en el Seminari, d'altre llamí dejú.
La tonsura final l'esperdia
i se'n tornava a casa, enclenxinat, segur.

Sota una teranyina que la barreja drapa,
es pollen a la golfa, encar,
el copalta i la capa
i un efimer diploma escolar.

Un *intermezzo* de pagès entona.
Vagabundeja En Brustenga. Però,
en retrobar la digna majordona,
la lloa de per riure, l'abraça de debò.

Al recambró de la taverna
obté de la criada, inexpert, un rebuf.
A l'envelat s'enlluerna
i, enlluernat, s'orienta pel tuf.

Més tard, de la milícia provà les arts i manyes
que la grandesa dels imperis fan.
La capital de les Espanyes
estimulà son natural galant.

Adhuc servant el deix de Colluspina,
de fàmules en doina combina el tripijoc.
Vora del riu brutenc, a la cantina,
d'un vas comú les boques tasten solatge groc.

De retop, per la via costeruda,
feien, els còdols, parà esment al pas.
Al carreró sotja la druda,
i, el porter revingut, al carreràs.

Grinyola una carreta
amb burocràtic personal boví.
A cavall d'una haqueta
juga el príncep malalt en el clos d'un jardí.

En Brustenga se'l mira
amb una fàcil pietat de ca.
El príncep cau i s'entregira,
ocellic que s'entrena per volar.

En Brustenga, sobtat, es desensonya
i a la clausura torna resolut.
Com pebre per la nyonya,
plouen del sostre cuques de tarannà golut.

Si del bèllic servei a la fi es cansa,
fou sense minva de l'honor.
Desà la invicta llança.
La mitja cana empunya amb marcial enyor.

A l'ara del taulell, d'amagatotis,
el cor immola, agemolit conill.
De les amigues copsarà els bigotis
amb un eficaç renill.

SÀTIRA XLI

DEL NOSTRE DON PANXO RODRÍGUEZ

D'UN tocom no gaire precís
compareix Don Panxo Rodríguez.
No es pot encabir en un pis.
En un pedris pesa figues.

Mirobolant i gandul,
dispensa a les Conferències
de Sant Vicents de Paül
protectores audiències.

L'escandalitza no poc
de veure tantes botigues.
—Aquesta gent, l'ase em toc!,
treballa com les formigues.—

Dispesa troba a la fi.
No paga a la dispesera.
Un vespre que ella sortí,
espanya la calaixera.

Li dóna l'Ajuntament,
abans que no la demani,
una plaça molt decent
de capatàs espontani.

D'una estanquera es fa amic
(una de tantes amigues).
Al braç li clava pessic.
Ella fa rient: — Estigues. —

Un nodris inesperat
formalitzà l'amistança.
Ja és un marit que té plat.
I de buidar-lo no es cansa.

Naturalment orador
i amb pell a prova de crítica,
es posa abric de senyor
i potineja en política.

Cavaller de l'ideal,
troba sòrdids els oficis,
però abassega un futral
de places per tots els vicis:

el noble estímulo del joc
presideix d'amagatotis;
de balladores fa *stock*
per sales de vals i xotis;

el vi d'Alella, per tren,
el ram dels burots li porta;
monedes falses expèn
d'ençà que és factòtum d'Horta.

El ser foraster li val
del Comú la simpatia,
D'un batlle serà el puntal,
d'un batlle que se'n refia.

Si un dia corre de nits,
l'atàvic instint abranda.
Puehles fugen a crits
i en pega més d'una tanda.

D'un fanal encerta el lloc
i l'abraça fent tentines.
—Doneu-me cabina *ad hoc*. —
L'encarceren de sobines.

Com és tot un cavaller,
l'endemà el declaren quiti
en un cotxe de lloguer
perquè trufes no conciti.

Ja té dotze fills sabuts,
Besant la dona, l'enllarda.
Per dir fàstics sense embuts
fa un diari de la tarda.

Ja el tenim de regidor
d'un barri de la marina.
Pels amics no tindrà un "no",
republicà de sordina.

Espolia la ciutat
com si fos a casa el sogre.
I la nostra ànima bat;
i udola: — Vet ací l'ogre! —

Com és llaminer de gust,
s'enamora dels imperis.
— ¡Vinga la cort d'un August
amb xarangues i tiberis! —

Diu també: — No dic que tot
republicà sigui lladre,
sinó que és de cap de brot
el lladre esquerrà que lladra. —

La seva cultura és fris
de vil terminologia
de batxiller que, estantís,
registra l'hora i el dia.

Quan xerra, grandiloqüent,
qui entendria el seu disseny?
La teia del pensament
esbat com un caos igni.

— *Hostes vingueren...?* — dirà,
— Aquest és el meu reialme.
El voldria enderrocar
però se me'n duu la palma. —

* * *

D'un tocom no gaire precís
ens vingué Don Panxo Rodríguez.

Ara és suculent i llis
i duu punys i camalligues.

Una maligna dissort
li jugarà una revenja.
Sort que per res ell no es penja!
Val més un ase que un mort.

Estol innúmer, els fills
esdevindran extremistes
i saltaran els perills
de les indígenes pistes.

Amb una simplicitat
que de raonar s'excusa,
rosegaran de l'Estat
la manxa, el mall i l'enclusa.

Don Panxo Rodríguez, ofès,
dirà: —Com em dic Rodríguez!
La virior que he despès
em pica més que les pigues. —

SÀTIRA XLII

TRÍPTIC

I

SI n'era un batlle legal,
tan legal i tan jove que fa fàstic.
Mesura, dejú d'ideal,
amb son arrasador l'honesta gent sarcàstic.

Als altres no perdona el greuge que els ha fet.
Per ço el Comú, que ell presideix, encalla.
Destructor satisfet,
administra amb equívoca rialla.

Un títol de noblesa consagra afers tarats
i el pit llampant honora.
La barba s'enclenxina, quan arbitra debats,
i acluca displicent els ulls de móra.

L'esposa preteri, versàtil cap-de-trons,
i amb el joc especula.
Per ser palatí dels bons
fins té el posat de mula.

Del poble desnonat,
condemna la política més clara.
Caldran ulleres de vidre fumat
i un para-sol encara.

II

Si n'era un batlle popular.
Diu que no sap de lletra.
Signa, per tant, com un tsar.
Bé se li pot permetre.

Fonemes abocant, esbroca el càntir nou,
i el regalim ix tèrbol i contundent alhora.
Si el tema és bèl·lic, s'enriola prou;
si és econòmic, plora.

Més d'un edil forà
en taxi de sintaxi descarrila.
Ell va sotraguejant d'ací d'allà,
però en carreta puja la costa de la vila.

Quan és al cim més alt, l'afalaguen prohoms
tocant-lo, llepissosos, de l'espatlla,
per tal que s'apunti llurs noms
per si el negoci de l'ordre s'espatlla.

Se'l miren de tort i de dret
com un tità d'afable contextura
que, irreverent, al bisbe fa l'ullet
i la turba, xiulant, pastura.

III

Si n'era un batlle diví
com és divina la rifa.
Només un ferri destí
galvanitza un tifa.

Carquinyoli tivat,
cohibeix la gentada.
Rebenta d'autoritat
amb orgull de persona manada.

Patacades, penjaments,
rebé, com nosa grotesca.
Ara aprofita uns moments
que pot llescar, fent-hi gresca.

Titella rebregat i afònic i pelut
com una estranya cuca,
a manca de muller que no ha tingut,
a alguna torre de suburbi truca.

¿Quin entomòleg divertit
amb vara de carei l'encarranquina
i li engipona un vestit
de peix de purpurina?

Quan, de lluir-se las,
espeternegarà sense el fat que prospera,
caldrà que el treguin amb cabàs
i d'un teatre el posin a l'àvola peixera.

SÀTIRA XLIII

DELS MALAGRAÏTS

ÀDHUC l'altesa de la Fe, comporta
la humilitat somrient.

Només tu, drac d'ullada morta,
pretens aturà el riure de la gent.

El dia que a la Plaça de la Vila
Sant Jordi, et menarà fermat,
la gent tranquila
farà amb la teva pell un envelat.

SÀTIRA XLIV

D'UNA FILLADA EXEMPLAR

PARLAR d'ells tres escau-me:
d'En Joan, d'En Joaquim, d'En Jaume.

D'ençà que sàtires fan,
els puc alludir. S'hi tornaran.

En Jaume no té mai pressa:
divaga, pensant, o es bressa.

Què diràs d'En Joaquim?
Que és un follet de futim.

I d'En Joan, què diries?
Que *feia* rebequeries.

En Joan, que és el petit,
encara se'ns fon al llit.

El mitjà fa el tarambana
amb riure que s'encomana.

El noi gran és dels manyacs.
Tan jove, i toca els escacs!

Sort tenen de l'oncle Carles,
que no sap per on donar-les

i els crida, si tant convé:
—Mira que t'adreçaré!—

Encar no gira l'esquena,
borina fan a balquena.

L'oncle Carles, tot seguit,
torna més enfellonit,

i diu: —Sembla a Can Seixanta!
Això, minyons, no s'aguanta.

Caldrà que el pare avisem.
Vejam: ¿valdrà més que ho fem,

o que el deixem a l'estudi
perquè la cosa no es mudi,

de mala que és, en pitjor...?—
I ho passa a votació.

SÀTIRA XLV

DEL TENNIS RELATIU

A Jaume Bofill i Ferro.

EN un relleix petit de la muntanya
el nostre camp de tennis hem plaçat:
mates d'avellaner li fan costat.
Vent que les mou, la xarxa estireganya.

Com que en el joc no som encara mestres,
les pilotes rodolen al pendís.
Després que n'hem perdudes cinc o sis,
per terra, enfellonits, llencem els estres.

Oh car amic, company de melangia!
He descobert, per esvair-la, un truc.
Tindrem al camp, en gabial de bruc,
de conillets porquins tota una cria.

Cada conill faria de pilota,
elàstic, resignat i cabdellat,
amb una rialleta, mig ganyota,
quan endevinaria que és llançat.

I cada volta que, amb jugada forta,
engegariem la pilota lluny,
descabdellant-se i una mica torta,
per ella sola ens tornaria al puny.

SÀTIRA XLVI

DEL SAVI CIRCULAR

OH blat esclarissat que en el planell dejunes!
Les tiges ratllen, fils de llum, l'espai,
i cada espiga, de l'oreig per les vedrunes,
llagosta sembla que no para mai.

* * *

Així, algun savi que l'estudi tara
amolla el seu magí
a les modes que bufen a la cara,
i, al capdavall, es troba com ahir.
El seu magí, com una espiga, ondula,
fermada al tany mesquí.
El seu magí, com resignada mula,
fa grinyolar, sarcàstic violí,
els catúfols i l'arbre de la sínia,
entre manats de col i d'albergínia.

SÀTIRA XLVII

DEL CAPTAIRE SORRUT

EL gorg, asmàtic, s'engargussa
i, espaordint la gentussa,
reganya un còdol fi com un ullal.
Només la cuereta la còrpora li espolsa,
la barba netejant-li de fardes i de molsa,
i el jaç li endega amb miques de garbellat sorral.

* * *

Així el captaire d'ofici,
de guitarra pudent i de cama de fusta,
que iradament tusta
a la porta benigna de l'hospici,
no té ningú que el planyi en son desfici.

Cada company de vici
fugí pel seu cantó,
l'amistançada física el deixa de recó;
la xicalla d'estudi l'esvalota.

Només un rebrec de canica
se'l mira dolçament i dolçament somica
si li engega una paraulota.

SÀTIRA XLVIII

PERSPECTIVES

OH tòrrides vacances!
Encara no te'n canses
i et cal tornà a Ciutat,
Ja et veig per l'entrevia
fugir d'algun tramvia
curull, esperitat.

La casa et petiteja;
la fàmula festeja,
i canta en espanyol.
Carrers com una androna,
on cap veí s'adona
del riure que fa el sol.

Si topes una amiga,
¿el dubte no et pessiga
de dir-li "vós" o "tu"?
Les coneixences totes
troben, subtils, que botes
desmanegat i bru.

¡Adéu, fontada amb truita
i bosquetana fruita
i vi de casa verd!
Et serviran pitança
feta a l'estil de França,
d'on l'entrellat es perd.

Adéu, també, cacera!
Per bé que inútil era,
era sedant pel cor.
Si caça, las, no duies,
magnànima, la Tuies
t'enramarà de llor.

Del joc t'enamorisques?
Adéu bitlles i brisques!
Aprèn un xic l'anglès,
i manta pista en doina
travessaràs amb boina,
oh ciutadà pagès!

Només et plaurà veure
(qui no s'ho vulgui creure
pot esguimbar-se en pau)
el circ on bajanades
fan egües ensenyades
i un saltimbanqui blau.

La poltra giravolta
com si, per batre amb solta,
provés d'aixecar boll.
Un simi en té el regisme;
quan ella s'enfurisma,
el tira de corcoll.

No gaire enfarfegades,
de ballarines fades
un reguitzell eixí.
Quan la musica sona,
es vincen una estona
com una fulla al bri.

Sense una magarrufa,
mateix que una baldufa,
la primicera brunz,
(Això són dones, Nyoca,
i no la teva soca
més testa que els difunts.)

Oh tòrrides vacances!
Encara no te'n canses
i ves que no et caldrà:
sentir, com un espoli,
que et mana un pipioli
amb èmfasi forà;

en lloc de muntanyoles
i prats i porqueroles
i vaques pels aulets,
veure palaus de fira,
captaires en cadira,
i magres jardinets;

besar d'alguns canonges,
vinguts com les taronges,
la molsudeta mà;
llucar la veïneta
que volta la maneta
d'un gramofon taujà;

seguir d'unes modistes
maquinalment les pistes
i no dir res, prudent;
del raig de les *mangueres*
conèixer les maneres
(les d'ell i les del vent);

portar l'infant a estudi
com a obligat preludi
de servitud de sang;
a causa d'un desori,
per si cridaven "mori!",
treure diners del banc...

I, si un amic et resta,
t'aigualirà la festa
i et farà ser poruc.
Com que ell no ve de fora,
esbombarà tothora
que tornes benastruc,

i t'ullarà, salvatge,
per veure si el viatge
podrà deixar-te fel.
Fins guinyaria, a estones,
per si amb infants i dones
la lluna fas de mel.

SÀTIRA XLIX

DEL VERITABLE SENYOR

MÍSER, ha de vestir jaqueta de vellut?
De pipa es fira,
i fa el bohemí,
i, del burgès golut
que es gronxa a la cadira,
parlant, s'aïra
amb urc d'abstemi.

Ja es pot dir que té sastre?
Ègipcis fuma,
i et contarà que es banya cada nit,
d'aigua d'espígol cenyit
amb sibarítica escuma.
I planyerà el malastre
del pipioli que aprofita,
nimbat d'una centrífuga perruca,
la descurança vil del perruquer,
i un tern, assats balder,
per la malla del qual un colze lluca,
i la tràgica cita,
a corre-cuita,
de la fadrina lletja que ha renyit
amb el promès que anit
encara deien tots que l'usdefruita.

¿D'alguna vídua fútil
el passament escarbota?
Desnona l'ofici inútil,
i és tot per la vídua tota.
Si ella mostra lligacama
de mirífica divisa
a l'amic enllepolit,
ell estrenarà pijama
i, tot desant la camisa
de nit, amb algun sargit,
cilici de l'antigor,
dirà que és llei de natura
que el veritable senyor
no fia la seva pell
a camisa que tortura
des de la nuca al turmell.

Oh veritable senyor!
cada home sigui mesura
d'ell...
Però, dels altres, no.

SÀTIRA L

CANÇÓ DE L'EQUIDISTANT

PERDONEU, Madona; però no sé res.
El marit us pega! Qui ho podia dir?
De ma simpatia prometo l'ajut.
(Ell podrà comptar-hi, si fos ell l'ofès.)
Què voleu que us digui! Sembla un home fi,
parió de vostra nítida virtut.
Tururut!

Perdoneu, confreres; però no sé res.
El delicte sembla, més que cert, flagrant.
No hi ha llei més torta que la de l'embut.
El millor seria que ens fugís el pres.

La pau del reialme no ve d'un bergant
i el procès inútil és ple de virtut.

Tururut!

Perdoneu, veïnes; però no sé res.
Darrera muralles, el bellveure és dolç.
Vet ací la lluita que un rebec ha dut!
Fugirà Sant Jordi? Serà el drac malmès?
Decantem-nos, dames, que ens arriba pols.
A qui venci, vagi mon primer salut.

Tururut!

* * *

L'equidistant apar un arlequí.
De cada banda vol copsar guardó.
De l'una banda és verd, i diu que "sí".
De l'altra banda és groc, i diu que "no".

—Ai! ai! ai! ai! ai!

Em gronxaré com un liró, sota el desmai. —

De massa verd el llencen perquè és dur.
De massa groc l'escupen perquè és tou.
I, fent l'ullet, li diuen, tu per tu:
—Arlequinet, arlequinet, on sou? —

—Ai! ai! ai! de mi!

Em podriré, d'aquest desmai, sota l'ombri. —

SÀTIRA LI

DE LA IMMORTALITAT QUE PERILLA

EL Verb era a l'inici.
Tu, brot luciferí,
farcit de flors, per vici,
t'exhaureixes per omplir.

Repudies la Fe que es veda
de l'esguard el gaudi pur,
i pel forat de la cleda
espies la pols i l'atzur.

Ai! la vidència de la carn s'engruna.
Per recordar l'esposa, amb reiterat esplai,
caldrà que els ulls acluquis. I què en veuràs? La runa.
La Fe, d'imatges vívides, no s'ennuvola mai.

Impacient desnones l'Esperança.
El teu reialme és d'aquest món.
Et dones tu mateix fermança
d'un equilibri que se't fon.

Ai! la fermança de la carn que dubta,
cendra que vola perquè bufa el vent.
Només la carn de Déu sosté, incorrupta,
l'Esperança temporal i transcendent.

La Caritat singularment odies.
La teva amor ets tu.
I del proïsme són, les jerarquies,
cercles del nimbe que el fa ser més nu.

Ai! la simpatia de la carn poruga
que besa una altra carn.
El papalló del bes, tornat eruga,
posa en l'amor una punta d'escarn.

De sobrenatural, en tu, què resta?
Tes cardinals virtuts
són cariàtides de freda testa
que alçapremen els teus escuts.

¡ Oh mestre que judiques,
olímpicament posat!
Una mica de temps et farà miques.
No caldrà l'eternitat.

SÀTIRA LII

DEL MASCLE VORAÇ

O H mar, poderejant i boja,
que ho dragues tot: la vela escassa
del gussi, cuca matinera;
la nau que emfàtica passa
amb una cresta roja
(el guspireig del forn de la caldera),
la cua desplegant, escampadissa
de fum i de carbonissa!

* * *

Així de l'home la voracitat
sacrifica al treball i al pecat
la senzilla pueŀla,
humana bagateŀla,
i sacrifica a l'oci
o al negoci
la mòrbida matrona
que displicant es dóna
amb una cabellera benolent
amb olors d'occident i d'orient.

I encar apella
amb un daler, tràgicament espars,
aquella fina carn de l'estelada,
de la mar no tocada...
Oh fina carn que llunyedana apars!

SÀTIRA LIII

DE L'ORADOR IMMINENT

MAL m'està dir-ho: sóc orador.
No d'ofici ni de vici.
La paraula és un joc temptador
i és, de tot, l'inici.

La paraula m'ofega per dins
com una plenamar.
Era un senyor com els altres veïns
i, té!: ja sóc un senyor singular.
Els mots em ballen per dins
(irònic atzar!).
¿Seran escorpins, colomins,
o fum de cigar?

Em formigueja la cama; la pell
se m'ericonna a la nuca,
Ja no sóc jo, que sóc *ell*.
I encara ningú no em lluca.
Com si matés un cadell,
rebrego el mocador fi.
De la pruija renal
pica el tic comminatori.
Tant se val!
No té llàstima dels altres ni de mi
l'imperatiu oratori.

Senyors, deixeu-me passar...
de cantell, almenys.
¿No endevineu que estic prenys
d'un parlament que vibra ja?
Un passadís la vostra turba fa,
sense cops de puny ni renys,
com si jo fos una dama que vol deslliurar.
Oh turba que no m'estrenys:
—*Demano per parlar!*—

SÀTIRA LIV

CANÇÓ DE L'ENFADÓS

EN Banyeta fa dissabte
quan fem el darrer sotrac.
No deixa cap tió d'infern sense recapte.
Al sac!

Diu: —Perdulari de tavernes,
golut de conyac i tabac,
que a renys la dona governes:
al sac!

Fusteric de mala entranya
que amb un afònic xerrac
furtes arbres a muntanya:
al sac!

Tabalot, més que poeta,
que al peu de romàntic llac
catequitzes la modisteta:
al sac!

Damisella presumida
en jocs d'amor i d'escac,
que foragites, malalta, la dida:
al sac!

Missenyor de magnífiques barbes
que al masover d'ímpetu flac
les garberes pagares amb garbes:
al sac!

Tu, que a un Centre de Lluïsos
toques les noies i el tac
i defuges compromisos:
al sac!

Majordona que als vicaris
planys la patusca i l'espinaç
i els fas viure de rosaris:
al sac!

Ènergumen amb llureia
que reiteres el patac
contra els jocs que el poble feia:
al sac!

Teòleg que obcecat traboques
les cites del teu buirac
i els adversaris esmoques:
al sac!

Babau que et fas tirar cartes
i afluixes la bossa en pac
i amb taules dansants t'enartes:
al sac!

Tu que ets amic de Sant Jordi
i dones llenguets al drac
perquè a l'Infern se'n recordi:
al sac!

Feram de l'hòrrida Jungla,
t'has guanyat un afalac:
cops de cua, de banyes i d'ungla,
fins que seràs un pastac.
Al sac!—

SÀTIRA LV

VINDICTA

UN instant que l'infant no grata la paret,
guanya més l'Avemaria
d'un infant,
que tota l'orfebreria
d'un ofici, amb villancet,
que unes monges cantaran.

Un pobre que diu: —Jesús!—
i que no diu altra cosa,
plau més a l'Omnipotent
que no l'exòtica prosa
del predicador que el nus
de la retòrica entén.

¿Qui haurà fundat l'hospital:
la marquesa un poc masculina
que, pregadeta, el féu
i amb son escut l'edifici culmina,
o la malalta que hi aporta el mal
i de les urpes mèdiques passa a les mans de Déu?

¿Serà més amunt del cel
la Pepeta cosidora que no sap que sigui santa,
que el magnífic Prelat cortesà,

que la Mare Abadessa que, de tan santa, encanta,
que el polític canonista que practica Maquiavel,
que el noctàmbul heroi cristià?

L'obrer que víctima fou
d'una vaga injusta,
la mort del qual no comentà ningú
per la Ciutat l'ira de Déu degusta
i atura el càstig; mentre, del purgatori al pou,
saltirona el burgès occit que sebolia el Comú.

Aquella padrina que la joia sap
de criar porc i menjar farinetes,
dia vindrà que el Misteri Diví
veurà sense aixecar-se de puntetes.
Per sota d'ella veurà el cap
del savi que un nou satèl·lit de Júpiter descobrí.

El calavera daurat
que al fariseu fa pena
i per la pista del vici roda a màxim estrop,
farà com la Magdalena?
I ¿al cel trucarien, junts, el rutinari xai de bondat
i el llop penitent, de cor d'àngel i genives de llop?

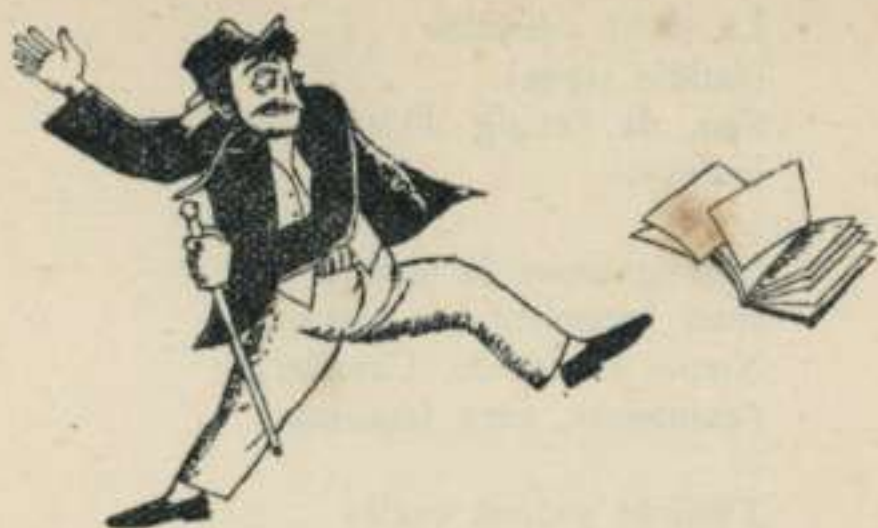
¡Podrimener de virtuts,
teològica enganyifa!
Val més patí amb els humils.
La bondat no és una rifa.
Vindràs, oh príncep que a encens i a fembres puts!,
després dels vetes-i-fils.

Els humils seran exalçats.
Divina benaventurança!

Pobrissó de Crist,
de miracles no et cal fermança.
Els savis seran sobtats.
Per tu, Déu no serà imprevist.

S'acosta el dia pregon
de la universal vindicta.
Tothom serà agemolit.
D'etiqueta no hi haurà conflicte.
Un senyal diví en el front:
vet ací l'únic vestit.

Tingueu, Jesús, pietat de mi
en vení aquell dia.
Jutge sereu.
Valgui'm Santa Maria
i el meu bocí
de creu.

NO HI HA RES A DIR

CAVALLER (no ve d'un pam):
la fortor del cavall se us encomana
de les patilles a l'estòlid flam
i a l'esperit i als pantalons de llana.

La noblesa natal del corser no us ha pres:
sou i sereu guit de mena.
La roda feu massa ofès,
garrell pagó que abassega l'arena.

És el vestit que us fa civil?
És el trepig que us fa preable?
Vostra conversa és d'un estil
inefable.

Home d'honor, ¿qui us tocarà:
el colze? el llavi? la ploma?
Folgueu més enllà
de Roma.

La sàtira decanteu
(fatidic signe).
Sou, de l'enuig d'Orfeu,
indigne.

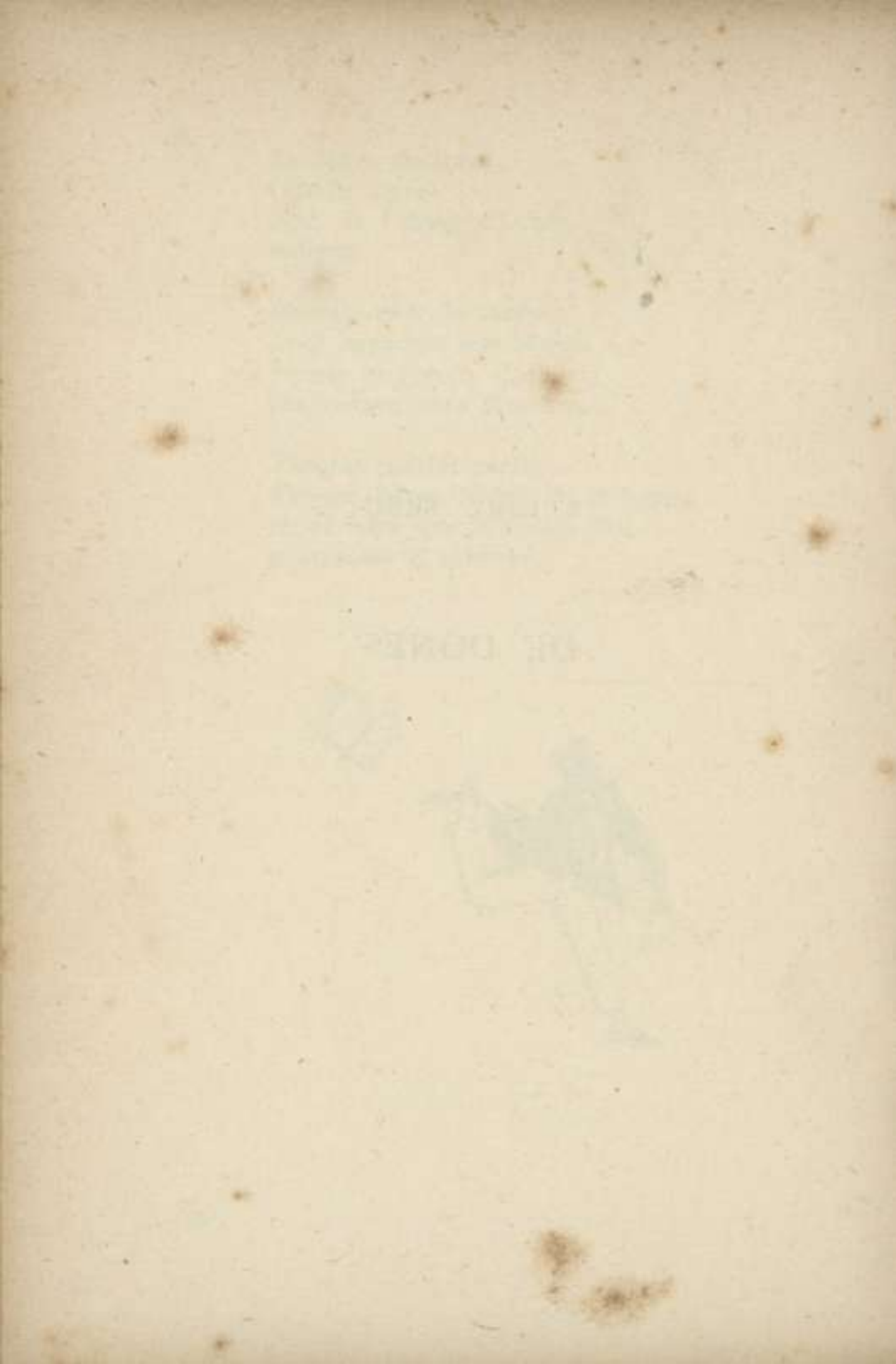
L'enuig amor és també,
amor impacient que blasma.
Només tu (perdó, Cavaller)
t'eximeixes, vera fantasma.

T'aniràs podrint exclòs
d'aquest llibre. Ningú no et toqui!
Ni el verm que et rosega l'os
et trencarà el soliloqui.

LLIBRE TERÇ

DE DONES

SÀTIRA LVI

EVA

FEMINITAT, bombolla fràgil, soma,
argenti cascavell
que, en el pitral d'escumes penjat, frega la pell
indòmita del gorg, i l'estimba i l'eslloma.

Enjogassada en oferir la poma,
carn vegetal nodridora del corc,
arrisca el braç finíssim pel rònc entreforc,
i llenega tota ella,
aromàtica goma
de cirerer fruitós que ja es clivella.

* * *

Caçador pelut i bo,
de pasta d'agnus i de veu de tro:

la dona-serp, agemolida, culls,
sang de la teva sang,
per la solana, copsant-la, del flanc
i per l'obaga dels rulls.

La teva mà, com una guatlla,
peona pels camins que pugen a l'espatlla;
li pessiga l'orella,
translúcida petxina;
li esbarria la cella,
pregadéu que s'ajoca
de la beata faç
a la rodona coromina
on són blauets els ulls i un rierenc el nas
i una rosella càlida la boca.

SÀTIRA LVII

D'EURÍDICE RECUPERADA

SI l'obcecat Orfeu hagués servat la treva,
d'Eurídice l'amor seria encara seva;
però, com no senti recança de l'amor,
deixà, com un ocell, sa càrrega a l'astor.

Nit infernal! ; Oh nit que la melada lluna
posares a l'abast d'Eurídice dejuna!
D'Eurídice els retrets Orfeu no desoi,
i li donà, poruc, l'ullada que l'ocí.

Hauria valgut més que l'àlgida fallera,
el pòsit agredolç que més enllà l'espera.
D'Eurídice, capint l'absurditat del plany,
l'hauria clos Orfeu amb marital regany:

—No callaràs un poc mentre pugem escales?
Ja ens vagarà, en el llit, de desplegar les ales.
La bresca, fosa a punt, íntegra copsaré
sí, en atansar-m'hi, no aties el vesper. —

I, en fora eixir plegats, francs de mortal dispendi,
colrat encara el front de l'infernai incendi,
un glop haurien pres de gèlid serení
i allí mateix l'amor hauria dit que sí.

SÀTIRA LVIII

DE LA MULLER QUE HA TRIGAT A CEDIR

EL marit és com un rellotge
que, de nou en nou, era boig.
Deia que anava a Llotja
i tenia més d'un collotge
que no em feia gens de goig.
No us fiéssiu d'home roig.

Com el rellotge, aurífic era.
Tenia una barba de preu,
però no em venia al darrera.
Sollicita caramasera,
jo curava del foc d'Himeneu
passant llista a la bugadera.

Fer dissabtes era una xera
que ell pagava amb olímpic menyspreu.

¡Jo, que amb traça femenina.
el rellotge no estrenat
recaptava a la vitrina!

¡Ell me l'havia portat
de Ginebra!
Del paroxisme en la febre,
li deia: —¡Et serviren gat
per llebre!—

Car debades corda
al fòtil dava exactament.
La seva hora mai no concorda
amb l'hora que té l'altra gent.
No li podia dà entenent
d'anar llis com una seda:
o té la sang massa freda,
o una maligna vilorda
el rodatge li consent.

Prou li faig la gara-gara!
Se'm planta a riure a la cara
com més corda li refaig.
A un punt arribà, que es para
com si patís d'un empatx,
o, picat de bogeria,
marca les tretze i escaig
quan toca la Seu migdia.

La rebequeria dura
(del rellotge i del marit)
fins el dia que els he dit:

—No us mereixeu tanta cura!—

El rellotge, d'aleshores,
porto, sense planye'l mica,
i exacte marca les hores
i rítmic és de musica.

I és tan afinat de seny,
que si un dia no es recorda,
la destra, de dar-li corda,
no diríeu que se'n dol:
el deure només l'empeny,
i marxa, dejú, tot sol.

El marit, d'ençà que tinc
la casa un poc negligida
i que perdo el rebaixinc
de fregar tota la vida;
el marit, d'ençà que em veig,
al mirall, com una fada,
i que amb ell surto a passeig
sense fer la desmenjada;
diríeu que ha obert els ulls
i que, gràcies a la dona,
ha tingut una hora bona
per desfer-se dels embulls.

Ara té la barba grisa
i pren marialluïsa;
però el tomb li ha provat tan bé,
que ni a Llotja s'entreté.

SÀTIRA LIX

DE L'ESCRUPOLOSA MUNDANA

ESCRUPOLOSA dama,
còmic àngel irresolut:
¿per què exhibiu l'obsessió que apama
la virtut?

¿Per què poseu la vostra angoixa
a l'espatlla dels germans?
La mà que us amoixa
rebregueu amb vostres mans.

Potsè el tarannà tímid
no us ve d'estimar la creu,
sinó de riscar vostre peu
al marge forà del límit.

SÀTIRA LX

FINALMENT

ARA, Muller, que he esdevingut a mida
de ton caprici, finalment suau,
el risc enyor d'escapolir-me, brau,
i de ton repte el xàfec que lapida.

Cada jornada, per tu ben regida,
a ma videta primparada escau.
Si relapse m'estiren — au, Guerau! — ,
m'eixales amatent i amorosida.

D'aquesta vida qui té res a dir?
Fins el rebrot de la desavinença
(espaiat, això sí, és dolç per mi.)

D'aquesta pau qui pot deixar-me sense?
Si la renyina torna, son verí
apar la joventut que recomença.

SÀTIRA LXI

FIRAL

PASSEGEN entre càlids fadrins de faç d'argila
la fadrineta massa tendra,
amb els arreus que l'estament estila,
com la pollina que és menada a vendre.

SÀTIRA LXII

CANÇONETA DE L'ASCENSOR

PER entremig de la reixa
una fadrina lluí,
com raig de sol clandestí,
de l'ascensor a la lleixa.
Encar la puc conseguir
pujant, com isard, l'escala.
La porta obria com un
passavolant de cap d'ala,
que troba l'amor a punt,
tota l'amor d'una peça.
És com un niu d'amor
que metòdic bressa,
l'ascensor.

Faig una gran cortesia
quan ella em topa al replà.
Ella una mica es parà.
Del pis la porta s'obria.

Infants la varen sobtar:
—Bon dia tingui, tieta!—
Quin rebedor més polit!
Quina mainada més neta!
El cor se'm para encongit.
Batega, després, de pressa...
És com un niu d'amor
que metòdic bressa,
l'ascensor.

Passaren dues setmanes.
Tornem de missa de vuit.
Té l'ascensor un circuit.
Restem voltats de baranes.
Amb el sotrac cau el fruit:
una besada que dura...
Es desencalla, a la fi,
l'estre que ens puja a l'altura.
I baixa i torna a fugir...
La sort, que no dúiem pressa!
És com un niu d'amor
que metòdic bressa,
l'ascensor.

Els trucs li sé, de pujar-hi.
L'enseuen?... Doncs l'endemà
s'espatlla sense fallar.
Ho mana el propietari?
És l'ascensor un taujà?
És innocent de conxorxa?
De dir-ne bé no m'estic.
Teiera apar de ma torxa.

L'amiga em dóna un pessic
i, après, d'amor s'hi confessa.
És com un niu d'amor
que metòdic bressa,
l'ascensor.

SÀTIRA LXIII

DE LA FÚTIL DAMA

EIXIDA sembla d'un estoig. —
(Així l'estoig, que és el marit, opina.)
De son cabell, com una posta, roig,
s'arbora com un núvol la faç alabastrina.
El llavi serva, d'ales de papalló, polsina.

Cada ull oblong, que una turquesa apar,
juga amb un halo viola.
La pell té aromes d'ultramar
i una piga gentil com una illeta sola.

La columna del coll, posada al pit,
tremeix del so de la paraula,
com una tija d'un país de faula
es vincla de l'ocell que l'oracle hi ha dit.

L'escot oval, escassament,
d'un marge de velluts ceneix la sina.
Quan la solleva d'un sospir el vent,
la simètrica ufana s'endevina.

Irradien, els braços, d'aquell fogar, la llum,
en l'espai, cadascun, flamarada somorta.

L'espatlla nua, ¿per què no en comporta
més d'un parell, com ídola d'oriental costum?

Fermada la cintura que l'amor no depreda,
reïx, caient, el flanc.

D'una cama fantàstica de seda
brolla el peuet que no pel·luca fang.

Sota d'aquesta plètora de roses
s'és arraulida l'animeta humil,
ocell pacífic carregat de noses,
blanc esperit sota la pompa vil.

Inexpressiva, de pensar reposos.
Equívoca muller, per molta gent,
t'imiten i et critiquen les esposes
i les amigues prenen no poc del teu caient.

Exemptes de malícia, les teves mil postures
semblen un joc del vent.

Darrera teu admiradors pastures,
i això que et ressegueixen només de pensament.

Dona buida i gentil que no entens aquesta oda,
bestiola adorable, de pecat incapaç:
amb l'escot i els velluts i les gemmes, ¿seràs
algun dia, en el cel, l'ovelleta de moda?

SÀTIRA LXIV

PLANYS DEL MARIT INEPTE

MULLER, com ho faria sense tu?
Prou et diria, penedit: — Comanda! —
El sol d'octubre, nobilissim, llu
i, previsor, em nues la bufanda,

car endevines en la grisa pols
el fred inicial que no esborrona,
com en el pòsit d'un beuratge dolç
l'àcid d'un raig clandestí de llimona.

L'intent esbulles del fallaç amic
que al parany em decanta d'un negoci.
Saps a quina hora en tal indretestic
i cautament endegues el meu oci.

D'alguna dama que al despatx vingué,
l'edat, el geni, ton supòsit pinta.
Perquè em deses, pulquèrrim, el tinter,
no s'hi congria xerigot de tinta.

De ma corbata el llaç polit et surt,
poncella de setí jamai caduca.
S'espantla l'àpat i vegeta el furt,
si de migranya ton esguard s'acluca.

Si desertaves, ¿qui em diria on tinc
capells, sabates i vestits de festa?
Trobaria tricots de cinc en cinc
i no sabria la camisa on resta.

Una criada, feta a cops de puny,
rondalles contaria a ta nissaga:
—Una vegada era una bruixa, lluny...—
Tota la casa semblaria obaga.

I quina criatura és el marit,
voraç i curt de vista que fa pena!
Sort de tu, dona, que en passes neguit
i li atorgues l'amor com una estrena.

Sort de tu, dona, que em retens la mà
quan el combat del parteratge ultimes.
Si no, com enze que no sap què es fa,
acabaria fent un joc de rimes.

Ves què sabria d'aquest tema august,
ni del didatge, si el nadó esvalota!
Dones amb dones en parleu de gust,
del nostre ajut inútil fent riota.

Em fiaràs, magnànima, el petit
amb un gest que els bigotis em rebrega,
i encara em sotjaràs de fit a fit,
una lletra a cada ull: alfa i omega.

Muller, com ho faria sense tu?
Qui em menaria per la nova ruta?
¡Ai las de mi, si no tingués ningú
o no encertés la teva substituta!

SÀTIRA LXV

DE MÉS DE TRETZE

NOIA que al cinema
cada tarda vas
i amb un noi de flemia
jocs d'ullades fas!

En la fosca, avives
la cremor dels ulls,
i unes mans furtives
en ta falda culls.

Vas copsant, alerta,
els secrets del món.
Ta moral incerta
mal i bé confon.

Una mare insulsa
t'educà la pell.
La pantalla impulsa
ton glatir novell.

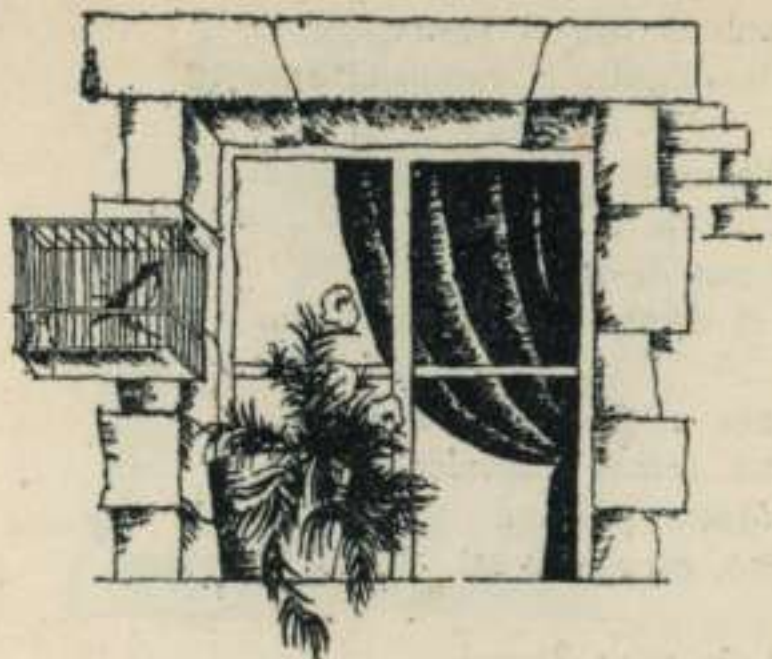
Dels amics que entrena
ton delit voraç
ni en veuràs l'esquena
si per noça vas.

SÀTIRA LXVI .

DE LA MIG VIRTUOSA

VALDRIA més que fossis més humana
o que fos més divina ta virtut.
Si et demana l'espòs, rera un escut
resta la carn, llunyana.
Si t'abraça l'espòs, l'ànima resta
exclosa de la festa.

Amb ta mitja virtut l'espòs tortures
amb mil agulles, una cada pic,
i amb dues mil untures
per esborrar, després, cada pessic.
Val més al pit un glavi
i, per copsar la sang, el vas d'un llavi.

SÀTIRA LXVII

D'UNA POBRA DONA

ERA una pobra dona que no capta,
Prefereix el treball, que Déu nos do.
Vetlla malalts i fa dissabte.
I no té cap unça al recó.

Una filleta sola que tenia
morí de tumor blanc:
no la tocava el sol en tot el dia
i la humitat se li ficà a la sang.

Aquella mort dignificà el seu rostre.
Viu rellogada en un catau polit.

Toca, amb el dit, el sostre,
i, amb la mirada, el campanà envellit.

No pidola ni es plany. Barcelonina
dels barris de la Seu,
rega el test de la clavellina
i dóna el dineret per Santa Creu.

No manca a Ofici cada setmana.
Més d'un sermó canonical
és musiqueta profana.
Ella, però, escolta igual.

Li plau de criar canari
que refila com un angelet.
Surt a rebre cada Sant al calendari:
l'un ve fred de suor; l'altre, vermell de fred.

Dona que toques, amb el dit, el sostre,
i, amb la mirada, l'estel:
val més el teu Pare Nostre
que l'urc dels que pretenen tocà, amb el dit, el cel.

Allí seràs meravellada
del ressò de ton viure migrat,
Santa no canonitzada,
vergonyosa del teu esclat.

SÀTIRA LXVIII

DE LES AMORS SIMULTÀNIES

SI té Catarina ulls blaus,
càndida els bada excessiva.
Si Marta d'oliva els té,
els mig acluca, maligna.
Si és albina Montserrat,
els clou, devota fingida.

Tocava, l'una, els ferrets?
L'amor es tomba una mica.
L'altra pica el tamborí?
L'amor també s'entregira.
L'altra sona el flabiol?
L'amor, dubtant, es resigna.

La vasta fulla del cep
trilobulada convida.
La gota de rou al mig
s'esporgueix, indecisa.
Agemolida és l'amor
per tal de no fer la tria.

SÀTIRA LXIX

CONJUGAL

PER tal que em desavesi d'inútil plany, ai las i,
si faig esment d'un cert culinari fracàs
o d'una certa casolana falla,
crides l'estol de fàmules que enutja
i patètica em tustes, fent-me jutge
de la picabaralla.

D'això ve que somrigui, de grat o a contracor,
si el fricandó mengívol té un pensament de llor
o massa tuf de cuina l'adultera,

si del capó farcit de pomes
la salsa al punt confita les aromes
o de tan fat els àngels hi perden la cantera.

L'amor, oh Dona!, és un marrec.
Si el pit li dónes, crèdula, t'hi clavarà mossec;
si el nas li regatejo, me'n garfirà una llenca.
Sovint la corda estira
de l'arc o de la lira,
desassenyat, fins que la corda es trenca.

Serà estiracordetes l'amor, que és un desig?
Muller, no hi juguis massa, que l'home és entremig.
Li plau de contradir ço que ell estima.
Pobra de tu si en copses una espurna!
Esdevindràs exigent, taciturna,
i em vedaràs fins l'esplai de la rima.

Voldràs que el teu marit sigui feixuc i llis
i una mica estantís,
que del sarcasme desi la manxiula,
que d'opinar s'esporgui l'esma.
I encara me'l sermones (serà tot l'any Quaresma?)
si, per atzar, una vegada piula.

Ni del seu cor, fiada, li deixes dur la clau.
Com un cadell domèstic que per juguina et plau,
estaquirot el cries.
I si l'amor de tu se li revifa, et senyes
i al cove l'entafores voltat de bruixes guenyas,
per escarment de noves gosadies.

Però si un vespre el conjugal orgull
et fa condescendent i el mires de bon ull,
caldrà que ell sigui el pidolaire,
i que et demani el bes que et fugiria,
i que te'n senti grat sense ironia,
i que et prometi no retreure'l gaire.

Si ets casolana soca, jo sóc fútil grimpaire.

SÀTIRA LXX

DE LA COMTESSA NOVA

POETA JOVE. — Senyora Comtessa, perdó.
Sóc un intel·lectual bon minyó.
Demano per cantar-vos una estona.

Poseu-vos de perfil... Així.
Sou com una magnòlia posada en un
de sedes. [coixí
Cal només fer lluir
aquest fòtil luxós: vull dir el portamo-
(Hom diria que sona, [nedes.
més que bronzini, argentí.)
Així. Quina dona!
Perdó.
Sóc un intel·lectual bon minyó.

El senyor Comte caça
perdius?
La gent vulgar diria que *és dels vius*.
Ara és temps de passa:
de passa de perdius i de negocis.
Deixeu riure els beocis:
una senyora distingida
és singular, com vós, tota la vida.
Mentida?
Qui gosaria, altrament,
no dir: "Senyora, amén"
i posar-vos titlla?
La vostra cara espitlla
un no sé què espiritual.
(No us ofengueu, Comtessa, l'esperit no
[és cosa de mal.]

COMT. NOVA. — Jove: ¿intellectual
vol dir que sabeu de lletra?
Jo sóc una senyora intel·ligent:
tinc de la Cort l'accent.
Si no m'heu de comprometre,
us diria, galant minyó...
(no, no, no, no...),
us diria, ara que estic posada així...
(sí, sí, sí, sí...)
que una dama superfina
em digué a mitja festa
de Palau:
"Catalana joguina,
doneu-me l'òscul de pau.
Sou el pot de la confitura,
la menuda beutat que segresta,
per no danyar la tonsura,
l'indulgent arxiprest d'Hita."

L'afegia un acadèmic amb aires de Don
"Grassona, bonica i petita? [Joan:
I Comtessa a la fi?
Bé podreu dir:
Talis vita finis ita!"
Jove: la nostra gent
és diferent.
Quan trobareu, aci,
acadèmics que es desfan
per les dames (com és ara, aquell, per
Quan?— [mi...?).

POETA JOVE. — Comtessa, teniu raó.
L'acadèmic barceloní
és una ortiga
més que un pulcre senyor.
Vull dir que és sorrut; no, que pessiga.
Si fos més atrevit, seria fi...

Parlem de gent millor.
La vostra filla toca raqueta i violí?
El vostre fill descura el *puzzle* de la rima?
I, tanmateix, aprèn de pianola i d'esgri-
Ai, senyora Comtessa! [ma?
Hi ha gent que de senyor es disfressa
un pic cada any, però
darrera el full de màscara que els en-
[nobleix la faç
hom endevina un llavi groller i un tros
Posat a ser gran senyor, però, [de nas.
val més ser-ho de debò...
com és ara, vós, amable dama.
Vejam; estireu més aquesta cama...
Així.

La vostra filla toca el violi!—

COMTE. NOVA. — Em cau bé la faldilla?

De totes les que tinc deu ser la més sen-
Però... ¿veieu aquest fermall [zilla.
que em regala pit avall,
cascada de perles cares?
És fet venir de París.
Son reflex bellugadís
apar un joc d'alimares.

El senyor Comte no consent
que jo no esmerci tot el que la gent
distingida esmerça.
Ço que no el preocupa és la conversa,
car em diu: "Sigues exigent i rica.
El talent no vindrà d'una mica".—

POETA JOVE. — Admirable sentència

en boca d'una dama de presència!
La dona, bruna, albina o saura,
diversament es muda,
car té la missió de plaure.
És una bella cosa
entretinguda;
una mena d'ocell o de rosa
o una dea que ens mana i ajuda.
Només el talent fa nosa
a una dama de nom
que vol ser la idolina de tothom.—

COMTE. NOVA. — I vós, jove, de què feu?

El talent no és cosa de preu.
No teniu mecanògrafa? ¿Com

us llibereu de la menuda tasca
de poeta?

Veieu?

Jo tinc cambrera, portera, i un *groom*
Si res vull, [petit, petit.
si em ve una graciosa basca,
si m'enutjo dignament, els faig un crit
(vull dir que el timbre toco, elèctrica
que treu la son de l'ull [sageta
de la vulgar genteta). —

POETA JOVE. — Comtessa, el meu ofici
la gent de seny reputa que és un vici.
Escrivim ratlles curtes,
pinzellades subtils del pensament,
i encara et diu la crítica
que el vers d'un altre furtes.

La nostra vida innocent
és gairebé mítica.
El burgès ens mapa insolent
com si fóssim de l'altra banda,
inútil esquirol que espera tanda.
I el senyor proletari
ens mira de reüll, incendiari,
quan ve de sa caseta
barata;
i fa: "Ecs! un poeta,
un tentacle ideal
del capital!"
I les vuit hores en tavernes mata.

Per ço, Comtessa,
vegetem isolats, sense fer gaire fressa.

Però tenim un dardell
i un flascó de metzines:
un dardell que tatua la pell,
unes metzines divines...—

COMT. NOVA. — Poeta, i la meva cançó?—

POETA JOVE. — Senyora Comtessa: perdó.
Qui sap per on vola!
Després del ressopó,
us la diré per vós; per vós tota soia.—

SÀTIRA LXXI

CIÓ

JO tinc una cosina
d'ull de perdiu,
de boca de petxina,
d'olor d'estiu,

de trenes de panotxa,
de costat dur,
d'un Mas de la Garrotxa
préssec madur.

¡Oh la bella cosina
"mira i no em tocs"!
Sap llevar-te una espina
i engegar rocs.

Captenint-se dels avis,
deixà galants
amb el mot en els llavis
i en pau les mans.

L'engavanya la sina
quan renta al riu.

Si el vern la despertina
encara riu.

Com una daina mostra
potsè el turmell,
però la llum del rostre
sembla d'or vell.

Per nyicris m'arborava
tot d'un braçat
i la mirada em clava
sense pecat.

I és debades que em mogui,
ull-cluc de sol,
savi de nyigui-nyogui
fet un mussol.

SÀTIRA LXXII

DEL SECRET EXPANSIU

FÓRA, demanar-te el secret,
l'única manera que no l'esbrini.
De no dir-me'l fes determini:
no te n'he de fer retret.
Prou que me'l diràs, amor,
aviat,
exagerant la imprudència
per empetiti el favor
que et faré d'haver tastat
la gustosa confidència.

SÀTIRA LXXIII

DOBLE CARN

PARETS d'esmalt, paviment monolític,
llum sedassada més neta que el sol,
taules de marbre, sentors de formol
i una infermera d'aspecte levític.

Sobre una taula crua,
de llarg a llarg una matrona jau.
La seva pell magnífica traspua
la morbidesa de l'intern palau.

Nua del tot, la suïcida,
diria's una flor collida anit
sota el metàl·lic pont que, musical, trepida,
d'autòmnibus i cotxes preferit.

Ni un bri de roba, de la carn apaga
la fulgurança que la vista ofèn.
Ni d'una gemma s'enriqueix l'obaga
de la mirada que gelada es pren.

Només a terra, maculat indici,
un guant es bada gairebé crispat.

La romanalla del mundà artifici
fa més impúdica la nuditat.

Absolut alabastre!
Només dessota l'halo d'un mugró
esbrinaria el rastre
d'un tatuatge d'eròtic blasó.

Malignes alicorns: canteu victòria.
Ací teniu la presa, odorant estendard.
Nua, porta només l'empremta venatòria,
com un trufat isard.

* * *

Parets d'esmalt, paviment monolític,
llum sedassada més neta que el sol,
taules de mrabre, sentors de formol
i una infermera d'aspecte levític.

A la taula del costat
hi ha encabida una fadrina.
Que és fadrina s'endevina
sota el drap que l'ha faixat.

Al seu pit l'escapulari,
finestreta de blau cel,
dignifica l'escenari
i la carn de casta mel.

Diu que un àngel hi és tothora.
(La infermera en deu patir.)
La fadrina, ¿qui la plora
sinó el plany d'un violí?

SÀTIRA LXXIV

DEL PLANELL DE LES ENRAONIES

VEIENT el tossalet
voltat d'obagues tendres,
les bruixes un divendres
de pla l'enceten amb un ganivet.
I vet ací un planell oval i net.

El ganivet fonia's,
llenca de gel, un tros a cada mà.
El mànec diuen que hi restà,
claper tombat de dies.
Oh quin planell més sa!
Les bruixes hi tindran enraonies.

Només, amigues, caldrà,
que us hi portin els tramvies.

SÀTIRA LXXV

DEL DEVOT SEXE FEMENÍ

PLAU a la dona casadora plaure.
Adhuc vídua, fa goig.
La cabellera crítica polidament restaura.
Negra d'ala de corb, esdevé saura,
L'home de seny, atònit, acabaria boig.

Però quan el marit honestament es lucra
de la muller que l'ha caçat,
reca a la dona sa beutat.
La que era tija de sucre
atia, descurada, son imprevist esclat.

La que era flonja i tèbia com ocella poruga,
exagera, sarcàstica, l'arruga
que el pergami signarà de sa pell.
La que era nítida com llac d'espluga,
d'escombraries apar sacutell.

Dinou centes anyades fa que l'apòstol deia:
—Dòcilment amorosa heu de ser per l'espòs.—
¿Per què, doncs, marcides les flors
de la noça cruent, deixeu llanguir la teia
sagramental del vostre cos?

És la vostra política tan dura
que les sirventes no sabeu regir.
Passeu del reny a l'afalagadura.
Se us mengen la confitura
i els mesureu el pa i el vi.

Si el nadó cada nit somica,
l'alleteu sistemàticament.
El marit li ha de fer musica
amb qualsevol instrument.
Una cobla caldrà per la primera dent.

Si el primogènit, més enllà, us demana,
esdevingut del parteratge el bis,
—Mamà, d'on és vinguda la germana?—,
no sabent dir: — De Déu —, responeu: — De París. —
I així el misteri de la vida és llis.

S'espigaran els vostres fills i filles.
Per gendres i nores, us porten hereus i pubilles,
si *ciceroni* els fóssiu de l'amor.

Però ¿qui sap triar les illes
on de l'amor ens mena el vent sonor?

Mentrestant, exhibiu destrament les noietes,
passeig amunt, passeig avall.
Les segueixen marquesos, fabricants i poetes.
De cua d'ull n'espieu les travetes.
I Sant Josep col·labora al treball.

Altrament, dels xicots no feu seguir les passes
per esbrinar l'origen de furts i de carbasses,
tan angelets vostra nassada els creu!
De tant no fer-se amb noies, no servaran més traces
que festejar sirventes de poc preu.

Oh si poguéssiu! A la falda vostra,
marit, nissaga, estacariéu fort.
Per prendre mal caldria que s'enfonsés el sostre.
El vostre tòtem, no seria l'ostra?
La vida ponderant, no pondereu la mort.

¡Ai si el marit s'embranca, inexpert, en política,
o, per servi el Comú, s'arrisca de la crítica
al tort filaberquí! Prest li direu: — Què fas? —
I, d'una encíclica amb la cita mítica,
el feu tornà a caseta estirant-lo pel nas.

Abans el fareu quiti d'eròtica aventura,
si no es pot dir que altra Dalila el ton.
La vostra pietat domtā el marit procura,
però, sense voler, sent l'afalagadura
de recolzar-se en un marit de món.

Quan la dona cal veure exacerbadada
(àngel, amazona, fada)
és quan té a casa algú malalt.
De cara a la torbonada,
malda tossuda quan ja res no hi val.

Ella no deixa el mal de petja:
increpa i afalaga el metge
i assaja provatures sense fi;
i, si la mort guanya el setge,
ha d'abaltir la dona per fugir.

En estament de viduesa
la vostra amor, oh dones!, encara és més encesa.
Si és vostre tòpic el marit difunt,
ai de qui rep vostra escomesa!:
n'ha d'escoltar l'elogi punt per punt.

En el fill únic la paterna cara
trobant, indiscutible, el retindreu encara;
i el vostre fill es marcirà estimat.
Oh mare, mare, mare!,
la vostra amor no té pietat.

La vostra innata dèria, que als circumstants imposa
la servitud dels mobles i del pis,
creix si no hi ha el marit que abans us feia nosa.
De netejà atuells vostra mà no reposa
ara que di us escau:— Són records d'En Lluís. —

Si dels petits la fressa no us tempera
i d'una amor segona ja desnoneu l'espera,
esdevindreu, fatídiques, un romàntic desmai.

Si la cama s'endanya o se us torna ronsera,
l'exhibiu fàcilment amb un gemec d'esplai.

Vostre cor s'enfigassa. Una estrident cotorra
pelluca en vostre llavi destenyit.
Fent-se pregar, del bec tot pegadell esborra,
i torç el coll amb aire... diem-ne distingit,
com un galant miop que us ulla el pit.

Però l'espill del sexe
són les fadrines que no serveixen nexes
sentimental. De múltiples cosetes són el pern.
El món, armat fins a les dents, us vexa
i el vostre cor impàvid flameja a mig hivern.

Sou el secret pilar de mantà confraria,
sou l'escarràs de les Filletes de Maria.
Feu davantals pels orfes i als vells doneu tabac.
Quan puny vostres orelles alguna flastomia,
el cor us fa un sotrac.

Sou les sotacambres d'una imatge vetusta.
La pietat de moda martiritza la fusta
amb requincalla fina i amb vestits de lluir,
D'una Mare de Déu casolana, robusta,
dames aristocràtiques en fan un maniquí.

Elaboreu a missa un arcà dialecte.
Cada boca el modula que es diria que tus.
Pregant agenollades, remors teniu d'insecte.
Si al presbiteri cal vostre concurs ihús,
volent ser les primeres, cabdelleu un embús.

Si alguna de vosaltres gosa a tirar per santa,
mireu que de l'ascètica el roser
no fos una joguina on vostre esguard s'encanta.
La jardinera es punxa la mà, i el cor també,
per tal d'ofrenar roses al Crist i al foraster.

Cada gota de sang, picarol d'alegria.
Cada toc d'hores, una Ave Maria.
L'ànima torturada, torturadora es fa.
La llibertat vol cortesia.
Ni Déu omnipotent la deixa postergar.

SÀTIRA LXXVI

DE LA MEVA PLANETA

SOVINT, Marianneta,
la teva malfiança em tira una sageta.
Serà perquè no vols que massa rodi?
Sovint, segons on miro, em dónes una estreta
per tal d'alliberar-me de l'encís d'En Banyeta,
àngel custodi.
Sovint el teu neguit principis m'encasqueta,
com si fos el poeta
una mena de faune sense Codi.
Vet ací ma planeta:
em dius: — Amor! — , quan t'eriçones d'odi.

SÀTIRA LXXVII

CANÇONETA DE LA MULLER DE SA CASA

PORTES al coll un rígid llaç
com una gata casolana.

Ai las!

Caldrà que un picarol et pengi al llaç.

El teu capell sembla un cabàs.
La teva mà, feta escarràs,
fortor de cuina m'encomana.

Ai las!

Caldrà que et fregui amb aiguarràs.

I, per ser casta, vas
amb un etern vestit de llana
i parles amb el nas.

Ai las!

Caldrà que t'escapci el nas.

Caldrà que faci el tabalot
o, si més no, que ho faci veure.

El teu espòs farà el que pot:
anirà tard a jeure,
no et retraurà cap deure
i esmerçarà el teu dot
en agradívol lleure.
Així, potsê, et faria creure...
Ai las!
Com trencaria, engorronit, el glaç?

SÀTIRA LXXVIII

DE L'HÒRREA FEMBRA

SOTA el ràfec del portal
de ta casa malcarada,
no compromet el fanal
que mata la cantonada.
Hi ensumes que ve l'amic
(el del patac i el pessic)
com una grapa nocturna,
amb un ull de foc, l'espurna
lacònica d'un cigar.

Quan és imminent l'atzar,
pitjor que no tres veïnes
ve la lluna fent tentines
i se't plantifica ací,
barrant amb fúlgida llenca
justament el *seu* camí.
No hi val que siguis llamenca
i sotgis en la foscor:
la lluna, estúpida, trenca
el *duo* de la cançó.

¿Com t'ho faràs, mesquina,
quan seràs demà al matí,
per regar la clavellina,
esgarrapà el violí,
pentinà el gat i la nina
i endegar la casa un poc,
si dorm el nervi que et dóna
aquesta mena de foc
que et rebrega i t'abandona
i t'és guerra i pau i joc?

Torna a dins, aquesta nit,
flastomant de la lluna,
Ella besa més d'un pit
i tu et migres dejuna.
Torna a dins, aquesta nit,
amb l'eixut a la mirada
com si l'ànima empunyés
una ganiveta oscada.

Debades faràs un bes
de ta còmplice a la nuca.

Fa una hora que et deia: —Vés—,
i la mirada vigilant acluca.
Sort que demà et dirà: —Vinga—,
senyalant d'una potinga
el pot, amb la qual estuca
la teva cara de vici.

No hi ha més àvol ofici
que el de carnívora fembra.
Quan no degusta, remembra,
amb l'ànima engabiada
que la carn fa trepidar,
més que el fàstic de menjar
l'esgarip de ser menjada.

SÀTIRA LXXIX

DELS QUE TORNEN

D'UNA sogra gaudia que era una ovella,
de perruca versàtil, nuca vermella
i una ullada tan molla, de blau passat,
que les parpelles ploren com un teulat.

La Mort, que no respecta cap jerarquia
i un regidor se'n porta com se'n duria
el fill de la portera coixet i groc,
a la sogra diu: — Sogra, d'aquí no em moc. —

I per treure de casa l'hòrrida intrusa
que ni el decor tenia de portar brusa,
la sogra li donàrem. Terrible escot!
I encara sort qui sogra donar-li pot.

Passaren anys. Un vespre que pedregava
i la foguera nitida sos ulls em clava,
dels calamàstecs bota, negre embalum,
la sogra, que al cel sigui, grumoll de fum.

Jo que les filles crido, crido la dona,
el gat i les sirventes. Encara trona.
Tothom s'acaramulla davant la llar.
I ens presideix la sogra. Vivent apar.

A mesura que parla, — No t'esvalotis —,
a cadascú prescriuen els seus bigotis;
però del cel ens parla, tòpic encès,
amb un accent angèlic que no fa el pes.

Per ella ja no dura, gentil, la terra
que per l'atzur galopa com una verra
que ensinistrada empaita la lluna, el sol,
rodelles d'una pista d'amplíssim volt.

De cap llaminadura diu que fa festa.
No li calen rosaris. Branda la testa
si la xicalla mira com s'entreté
fent joguines de canya, galls de paper.

Diria's que la vida se'ns torna fada
de senti aquella sogra tan desmenjada.
De modes parla antigues. Qui sap on són!
Es veu ben bé que torna de l'altre món.

Així el parent que passa molt temps a Amèrica
i en torna amb una dona mulata, esfèrica,
que cigarretes fuma, que beu conyac
i les ungles es deixa com un xerrac,

ni d'Amèrica el ritme calmós conserva,
ni de casa retroba, llar de Minerva,
aquell punt de madura serenitat.
Entre un costum i altre, còmic s'esbat.

Ma renadiua vella d'àngel no mostra
ni els cabells ni les ales. Baixa del sostre
com bomba que es desinfla. Son aire tou
tampoc no és de la dona que en vida fou.

És com una mixtura tan aigualida
que no té vida cèlica, ni humana vida.
Em fa tossir la pluja dels seus corquims.
Acabaré per dir-li: —Torneu als Llims. —

SÀTIRA LXXX

DE LES DONES DEL CÀNTIR

Els homes, ben mirat, són ànimes de càntir:
cal que la dona els ompli i, encara, que els aguanti.
Per ço les dones porten els càntirs a la font.
Sovint la trencadissa trencava més d'un son,
A la finestra surt irada una veïna.
Com era per merèixer i vella, s'enverina.
I, mentrestant, d'un càntir que no rutllà prou llest,
bon goig si de la nansa encara penja un test.

SÀTIRA LXXXI

DIÀLEG ETERN DE MODES

MR. — Missenyora, no val d'escurçar la faldilla.
Aviat no sabré si vós sou vostra filla,
amb la mitja diàfana i la cama exhibint...—

MRA. — De quin mestre sorrut esvaloto l'instint?
· ¡Quants de segles no fa que us llevàreu la toga
i la cama exhibiu! No és eròtica droga?
I no val d'allegar que porteu pantalons
tubulars com bambús. Cada cuixa és al fons
com la saba carnal de la cama més fina
que articula en el circ la innocent ballarina. —

MR. — De la moda innocent, Missenyora, em desplaui,
no l'intent femení, sinó l'hòrrida allau.
¿Per ventura no sé que hi ha manta donzella
d'arborada beutat, de conversa trapella,
que deixava confús el minyó primerenc
i el gat vell en el límit desnonà de l'avenc,
i era tímida núvia en la vasta carrossa
i frissava d'amor, ignorant de la noça?
La puresa no cal tapar d'ulls com la Fe.
La puresa, amb els ulls, purifica el daler. —

MRA. — Missenyor, ¿no caldrà, si la moda recula
i la dona abilleu com anònima mula,
que el marit a la noça vagi d'esma, ignorant
l'estructura del cos de l'esposa? i, per tant,
l'endemà, penedit de l'escarn del consorci,
el divorci jugant, a trencar-lo s'esforci?
Si la testa colleu al collet de midó
que la nuca burxà, que encetava el mentó;
si engavanya el turmell un vestit de sis canes
i la sina oprimiu amb ferrisses baranes
i la mànega el jou de l'espatlla malmet;
tant se val que la dona segresteu amb paret
com en el musulmà gineceu d'una vila
que en la Bètica dorm o en el Bòsfor vigila. —

MR. — Missenyora, tot just començava de dir...
Som en terra d'alarbs o en un barri llatí? —

MRA. — Som en terra de gent que no tanca les dones
ni les ferma del cor perquè siguin més bones.
És per ço, Mestre Tites (que la dona estrefàs
com un ètic volum que no té només nas),
que habitues jovent a l'eròtic preludi

de suplir, de l'esguard, amb el tacte, l'estudi.
Aleshores la pell, que és el més corporal
dels sentits i el més orb, us fa caure en el mal
de no veure talment que una amiga us amoixa
perquè passi de frau que és garrella, que és coixa,
que té un ull divergent del mirar de l'altre ull
sota el joc trivial d'una clapa de rull.
¿La donzella no us plau, generosa de tracte,
amb la túnica al vent, atractívola, intacta?—

MR. — Missenyora, tot just començava de dir...
¿I aquest rígid tallat de cabells, masculí,
que la nuca exhibeix i l'encís de les trenes
sacrifica a l'oblit...? ¡Llargues trenes, cadenes
de romàntica amor temorega i lleial...!—

MRA. — Missenyor, comenceu per combatre aquest
[mai
i deixeu-vos-les vós, com l'homèric Atrida.
Vostra nuca, també, incitant, prohibida,
exhibeix la fallàcia d'un tallat masculí.—

MR. — No és tot u. Cada sexe té vedat un jardí.—

MRA. — Aleshores, amic, podré jo portà espasa,
car la cara us deixeu *tanquam tabula rasa*,
amb la vella raor o la nova *gillette*.
Una cara de monja el baró compromet.
El bigoti d'antany i les doctes patilles
i la mosca viril eren armes senzilles.
El parany evident gairebé sembla cast.
El diable és un coc. Mai no fa rodar l'ast:
prefereix el tupí que invisible murmura
o de l'olla rural la secreta mixtura.

Un noctàmbul pelut és un foc d'encenalls,
un auriga vistent que esvalota els cavalls.
Caldrà témer l'amic de la pell que s'aflama
amb un rosa discret com la pell d'una dama,
i del llavi carnal, una mica barroca,
que no mostra de pèls agressiu estaloc. —

MR. — I del tòxic encís, de la mòrbida aroma
que insuflava la serp sobre l'àcida poma,
de l'exòtic perfum que el magí femení
es projecta a la carn i la'n fa precedir,
Missenyora, no puc expressar-vos el blasme?—

MRA. — Si el perfum precedeix, ens segueix el sarcas-
[me.

¿Per què no, si el perfum és un químic duel,
una síntesi lúbrica que embriaga l'estel?
Hi ha perfum de pecat, amb polsines de fusta
que la santa virtut de ser netes disgusta.
No és la flaire d'espígol, és fortor de donzell;
no és aroma d'acàcia, és un vi de rovell;
no és la rosa de l'arc, és el mesc que s'arbora.
Ço que exalta l'instint, ho defèn Missenyora. —

MR. — Missenyora, perdó. Però ¿el cànon modern
del vestit massa curt no és un truc de l'infern?—

MRA. — Potser sí, potser no. Molt depèn de qui el porta.
Una fulla bastà per l'edènica horta.
Un vestit rigorós de la nuca al taló,
pot trair de la carn la maligna encesor,
amb misteri latent, amb miratges de fada,
amb el gruix quaresmal d'un vellut d'estelada.—

SÀTIRA LXXXII

DE LES AMORS SUCCESSIVES

I

De Petronella, vídua, se m'imposà l'esclat.
És elegant i bruna com un rebrot d'alzina.
La seva ullada em sotja i gairebé m'espina.
La seva destra dura em torç la voluntat.

I après hi juga irònica. Un arc se'n fa, vinclat;
del tocador mirífic l'esmalta amb la polsina,
i gira la sageta contra la ferma sina
i el braç empeny la corda que es plany amb feredat.

Atura't, oh Diana!, però ton urc atura.
Mon esperit adolla's al gorg de ta fretura.
Del truc que m'enternia em serviré, viril.

Un dia ta expertesa caurà com una escorça.
L'adolescent tos braços, d'amor, farà retòrcer
i un collaret de llàgrimes et nuarà subtil.

II

De Petronella, vídua, no vaig trencà el parany.
Amb braços d'amazona senyorejà mes ires;
mes llàgrimes s'eixuguen en el seu coll, guspises
que amb llur alè m'escalden els ulls per més engany.

Debades s'avalota el meu despit o es plany.
Ma sobirana passa, per rues i per fires,
amb enrenou de besos, de flautes i de lires.
L'exhausta morbidesa rejoyeneix l'afany.

I, mentrestant, la casa a poc a poc s'enruna,
i la nissaga aixeca la mà per una engruna,
i jo esdevinc custodi en l'ampla solitud.

De cada estrella plora un rajolí de cendra
com si la melangia les acabés de fendre
perquè de nits no vegin mon benestar perdut.

III

Ja l'ànima refeta domina el desconhort.
De Filomena, casta i pàlida cosina,
m'esguarda la bonesa, ara que el jorn culmina,
com el xiprer domèstic que presideix un hort.

En l'aromada tofa mos fills hauran confort
com l'ocellada ingènua que amb fulles es pentina.
La vida serà afable com rajolí de mina
i dúctils com falgueres els braços de la mort.

Més que Minerva, docta és la muller de casa.
Ella del foc efimer sap conservar la brasa.
Ella aprofita l'ímpetu del vent que eixona el greny.

Ella, que amb l'aigua juga, encara se'n persigna.
Ella la terra pròdiga personifica, digna.
El cor es torna gràvid amb l'amistat del seny.

IV

Bé està el xiprer domèstic. I és tanmateix obscur
si el joc no el transfigura d'un roserà en garlanda.
Ell és columna dòrica que es vincla d'una banda,
i és, cada rosa, fràgil escuma de l'atzur.

De Filomena casta jo fui l'espòs impur.
Em revoltà amb son llavi que, insinuant, comanda,
i amb son esguard sollicit, que es vela d'una randa
de caritat més fina que el fingiment perjur.

Muller de casa fores. Esquerpa assats, volgueres
que sense tu la ruta esmoli amb mes carreres.
Oh solitud de l'ànima en el mundà zenit!

Una virtut massa íntima ens dol com una intrusa
que amb l'esmocada llàntia, brotó de llum difusa,
ens fa massa visibles els claps de l'esperit.

V

Inútil Madroneta, puella en el creixent,
trepig d'ocell i cara oval, embadalida:
com una vinya verge t'aboques a l'eixida,
verd d'aigua, groc de marges i porpra de ponent.

La vinya verge imita, per ondulá en el vent,
un cor en cada fulla. Perdona'm la punyida
si d'una fulla em firo que servaré escondida
com rebutjat principi d' enamoriscament.

Ves què diria Venus si, vellardàs, sotjava
la fadrineta núbil, com ella rosa i blava.
En el meu llit hieràtic expiaria el tort.

De la fillada, atònita, començarà l'estrèpit
a percutir la testa d'aquest galant decrepit
que festejant la vida maridarà la mort.

SÀTIRA LXXXIII

DE LA MOSCA BALBA

D'UN adroguer
piques l'esquer
a mitja calba,
o mosca balba!
Cercant minoves
(allí no en trobes),
pel nas volcànic
vas sense pànic
i en un badiu
fas la viu-viu.
Aprés el glavi
suques al llavi.
Potser dels ulls
la cera culls
amb un cop d'ala.
No és cosa mala
per tu el replà
on l'herba es fa
d'humida orella.

Qui t'aconsella?
L'instint només?
Un déu revés?

Gelosa dona?
El temps, si trona?
Car fas camí
talment com si
fos ta consigna
de ser maligna.

Fins l'adroguer
per nosa et té
i un poc belluga
la mà feixuga
per fer-te por.
Com un liró
placèvol resta
veient que, honesta,
t'allunyes d'ell
i pel taulell
assats pastures
i amb mil sutzures
estens un fris
aixafadis.

El tuf que ell du
pot més que tu.
Damunt la testa,
per fer-ne festa,
tornada a ser,
ai!, l'adroguer
d'un cop de puny
t'engega lluny.
Fugires, tornes
i, piga, exornes
irreverent
el front turgent.

Que no et refusi,
per llegi el "Brusi",
ta presa, no.
Éts un corcó
que en pau no deixa.
Per batre't, queixa
ni repte val.
Per treure't, cal
patac que et baldis
i, encar no maldis
per ser dempeus,
a cops de peus,
copsada al tros,
deixar-te cos.

Morta com eres,
l'orella esveres
que un punt no perd
del teu concert
imaginari.
Cap herbolari
té un cordial
per aquest mal.
El teu fantasma
es riu de blasme,
jamai xaruc.
Vet ací el truc:
per sempre resta
a dins la testa.

* * *

De mosca balba
ningú no es salva.

Per mosca tinc
aquell zinc-zinc
de la veïna
que el gat pentina,
i aquell doctor
marejador
que et veu de lluny
i prest et puny
amb xerrameca.
De la hipoteca
la teoria
et conta un dia.
Un altre jorn
digressa entorn
de l'anticresi.
Joc de magnesi
tot ell apar:
estrèpit rar,
llampec de llum
i fum, fum, fum.

Per mosca tinc
el rebaixinc
del sorge homèric,
garrell, colèric,
perdonavides
que don punyides
a les butxaques;
les noies flaques
o les grassones
(potser bessones)
que al braç se't pengen
i viu se't mengen
amb llurs mirades

estintolades
com un compàs
a sobre el nas;
i la gosseta
que duu jaqueta
i un cascavell,
i en el turmell
se't fregaria.
Com de la tia
pubilla és sola,
d'enuig grinyola
si et veu venir,
nebot mesquí.

SÀTIRA LXXXIV

DE LA FELICITAT D'UNA MALALTA CRÒNICA

A Cí em teniu, Senyor. Pobrissona!
Sóc la Senyora Mariona.

Faci's la vostra santa voluntat!
És a dir: la meva santa voluntat.
És a dir... Ja ho he dit. (No voldria di un disbarat.)

Diuen que el llit més tou apar greny de llicorella.
Si el meu llit és un bancal, és el meu carpó una rella.

El llit, com l'agricultura, ensinistra; llibre obert
on la malalta crònica no es perd.

El llit, mirant al cel, és comfortable oratori.
El llit, mirant al món, és un observatori.

Com res no tinc a fer, espio de dia i de nit:
la sensibilitat fa, encaterinada, un crit.

Com res no tinc a pensar, rumio de nit i de dia:
estudio la lliçó de la meva malaltia.

Sóc com una aranya que pilota la sedosa trampa de
[l'aeronau:
cada víctima fa veure que, l'haver-hi caigut, li plau.

El llit és molt divertit (val més que ventall de dama):
acluco els ulls; tinc oportuna tos; faig paravent d'una
[cama.

Si gosa a renyar-me algú, *ai! ai! ai! que perdo el bleix...*
Sóc el doll de la conversa. Els altres hi fan de peix.

La natura, cautament, a cada xacra s'avesa.
I la suplanta amb un truc. I suplantada, la desa.

La dieta em purifica l'emmaskara del magí.
Amb petites recaigudes m'entreno per ben morir.

Docta malaltia crònica amb dolceses embolica.
La llarga convalescència no en seria pas tan rica:

el seu benestar precari s'arrossega amb aires de furt
i acaba en sec el dia que el malalt surt.

De la conversa que em volta sóc, naturalment, el tema:
si no m'afalaguen, la frase prenc del costat que més
[crema.

Quan jo parlo, tots m'escolten amb patètic interès.
Tot m'escau: la pudibundesca no tinc cohibida per res.

Si un paper ridícul faig, el marit el paga:
les amigues que em visiten em diuen: — *Rateta!*, ma-
[nyaga! —;

i em planyen pel meu estat
i de veure'm incompresa de la gent que Déu m'ha dat.

Tinc repertori de trucs: kimono, edredó, llum somorta,
quadrant magnífic, fantàstica gorra que cintes comporta...

Al marit, més que mai sol·licit, res no li he d'agrair.
Li cal pagar les factures sense plany ni límit coquí.

No sembla casat ni vidu: com un espectre desfila.
Rebequeries, si em vexa, n'hi faig una bella pila.

I quan, esverat, em passa la mà feixuga pel front,
l'avio qui sap a on.

Els morts evoco, versàtil, com joguines d'infantesa,
quan la fútil companyia dels vivents em fa tristesa.

Els professionals em volten i tracten d'affers amb mi:
confés i metge i notari... El marit res no hi pot dir.

A l'hora del comiat el tusten amb ironia.
El metge fa comentaris al curs de la malaltia,

i, emfàtic, condescendent,
que hi discuteixi consent.

El confés diu que sóc santa:
per ço la mort no m'espanta.

El notari amb una rècula de testimonis acut:
és tot orelles per mi, i per l'altra gent és mut.

O suprema voluptat de l'ús i l'abús del domini!
Trafico amb les meves coses més enllà del meu termini.

Conec una mà de sants
que no coneixia abans.

N'hi ha a qui els falta un miracle
per al canònic pinacle,

i jo, magnànimament,
accepto l'experiment

de la novena de moda
que a espatlles de Roma roda.

L'agonia, en aquest pas,
serà un eufònic compàs;

una típica ronquera
d'acabament de fallera.

Ulls clucs, sentiré de gent
un murmuri impacient,

refrec de peus a l'escala
i d'un àngel els cops d'ala,

fins que em bressarà el confort
d'una arrodonida mort.

Endegada ma persona,
serà encara *la Senyora Mariona*,

amb un aire volgut,
car no em matarà un mal agut,

sinó de crònica malaltia l'opi.
Seré una morta per dret propi.

I diran: — Sembla un retrat!
S'ho tenia ben guanyat. —

SÀTIRA LXXXV

JOCS D'AMOR

PARADA al batent de l'aire,
l'amor t'ullarà ben tost.
Poncella, no et gronxis gaire,
que bota com un llagost;
primer, de l'orella al caire;
després, de la falda al rost.

Si tan primparada et troba
que, amb un tremolor de pell,
t'espolses els plecs de roba
que serven polsina d'ell,
en ser que obriràs l'alcova,
punxades et fa el turmell.

Amor i dolor fan lliga
i es tenen el guany partit.
Fa veure, l'amor, que triga,
i el passa, el dolò, escondit.
La llàgrima que mustiga
la copsa l'amic ardit.

L'amor, si et ballà la testa,
és aire que ve i se'n va;
si et plau d'aigualir la festa,
és pluja d'abril enllà;
si amarga la boca et resta,
és terra de fanguissar.

Com tija de foc s'abranda
(aquest és son bell costum).
S'esquinça com una randa
el seu torterol de fum.
Irònic, potser, comanda.
Irònic, també, es consum.

Vindrà, massa tard, l'esmena?
Si el deixes, veuràs com ell
les ales plegà a l'esquena
portant-les com un cistell.
Hi posa buirac i bena
com estres de ferro vell.

SÀTIRA FINAL

ARTS AND CRAFTS

MARE de Déu de Montserrat,
Mare de Déu de Catalunya,
que esteu allí, pròxima i llunya,
atalaiant un disbarat
de gent tranquila que s'ensunya:
en els vilatges del costat,
més d'un betzol que vara empunya;
a les masies del pecat,
l'escanyapobres que els espunya;
enllà d'enllà, en la gran ciutat,
de tres madones el posat
(la que té al puny un magistrat,
la que s'entén amb el cunyat,

la que moneda falsa encunya)
i el matrimoni palplantat
guaitant l'estruç i la vicunya.

Balandrejant bufa el carril,
com d'unes oques la filera.
La foradada, per l'estil
d'una estratègica gatera,
del tren s'empassa el projectil
i foragita la fumera.

El Llobregat apar un fil
de llana bruta, a la vorera
de cada acròpolis fabril.
Un pescador, per cada mil,
cada mig any hi fa pesquera.
Puja el carril de cremallera,
ai!, com el sòpit cocodril
d'una parada escadussera.

Encaixonat dins una arruga
de la muntanya secular,
sense cap pota, com l'eruga,
puja el carril funicular.
Ací a la vora hi ha una espluga
i, enllà d'enllà, trossos de mar.

Solcant la mar, xiulen navilis.
En més de quatre, el mariner
més cap-calent cuina concilis,
i un passatger no està de filis
i cap a Vós mira potser.

I encara us ve la gent a prop,
devotament o esbojarrada:

a l'aigua-anís pren aixarop
una parella enamorada,
i, perquè diu que atura el cop,
un clergue prova marsinada.

La nou-casada té mareig;
un gamarús —ara no el veig—
encara popa regalèssia
que li donaren a bateig;
i sota un arbre del passeig
parlen tres savis de la Grècia.
Vós presidiu tota facècia
sense visible capcineig:
de cada humana peripècia
la vostra amor és safareig.
No sou idil·lica ni adusta.
Sou amorosa com la fusta
i el pa moresc, que Déu nos do.
Al vostre peu debades tusta
el ploramiques o el corcó.
La vostra mà s'estén, augusta,
per la tutela i el perdó.
I bruna sou d'aquesta olor
de romaní que el cel degusta
i de l'empremta que us ajusta
la beatífica esplendor.

* * *

Mare de Déu de Montserrat:
ací teniu la ninotada.
Devotament l'he treballat
com un retrat de l'estimada.
Com un ex-vot serà penjada.

Com un raïm esgotimat,
en aquest llibre, ja acabat,
es pansirà, premsada.

LAUS DEO

TAULA

Sàtira proemial 7

LLIBRE PRIMER. — DE PECATS

	<u>Pàgs.</u>
I. — De vanitat i d'orgull	17
II. — D'avarícia i de gasiveria	20
III. — De cobejança	23
IV. — D'ira insuficient	25
V. — De gola i de llamineria	28
VI. — D'enveja i d'envegetes	30
VII. — De mandra absoluta	32
VIII. — Diptic	37
IX. — En ço de Déu	38
X. — De l'amor sorruda	39
XI. — Babel	41
XII. — Ironia.	43
XIII. — De pobresa i de riquesa excessives. .	45
XIV. — De per què l'amor no hi veu	48
XV. — L'amistat	49
XVI. — De la joventut	50
XVII. — Nupcial	53
XVIII. — De la mort que ve i se'n torna . . .	55
XIX. — De la impossible unitat	57
XX. — Comiat de l'ànima	60
XXI. — De mi	62

LLIBRE SEGON. — D'HOMES

	<u>Pàgs.</u>
XXII. — Dels lectors	77
XXIII. — Oda al profeta laic	79
XXIV. — Oda al piadós baró perfet.	81
XXV. — Del fantàstic orador	84
XXVI. — De més de quatre	87
XXVII. — D'algun amic (suposo) propens a l'a- nònim	90
XXVIII. — Del cínic donzell	92
XXIX. — Del neòfit pedant	93
XXX. — Cançó de l'enyorança relativa	95
XXXI. — Del piadós cerca-pubilles	97
XXXII. — Del burgès confident	98
XXXIII. — Dels homes d'una sola virtut	100
XXXIV. — Del senyor flamant	101
XXXV. — Del botiguer generós	103
XXXVI. — Pronòstic de fadrístern	104
XXXVII. — Del turó dels renecs	106
XXXVIII. — Literatura	107
XXXIX. — Del sorrut tocatardà	109
XL. — D'En Martí Brustenga	110
XLI. — Del nostre Don Panxo Rodríguez	113
XLII. — Tríptic.	118
XLIII. — Del malagraits	122
XLIV. — D'una fillada exemplar	123
XLV. — Del tennis relatiu	125
XLVI. — Del savi circular	126
XLVII. — Del captaire sorrut	127
XLVIII. — Perspectives.	129
XLIX. — Del veritable senyor	133
L. — Cançó de l'equidistant	135
LI. — De la immortalitat que perilla	137

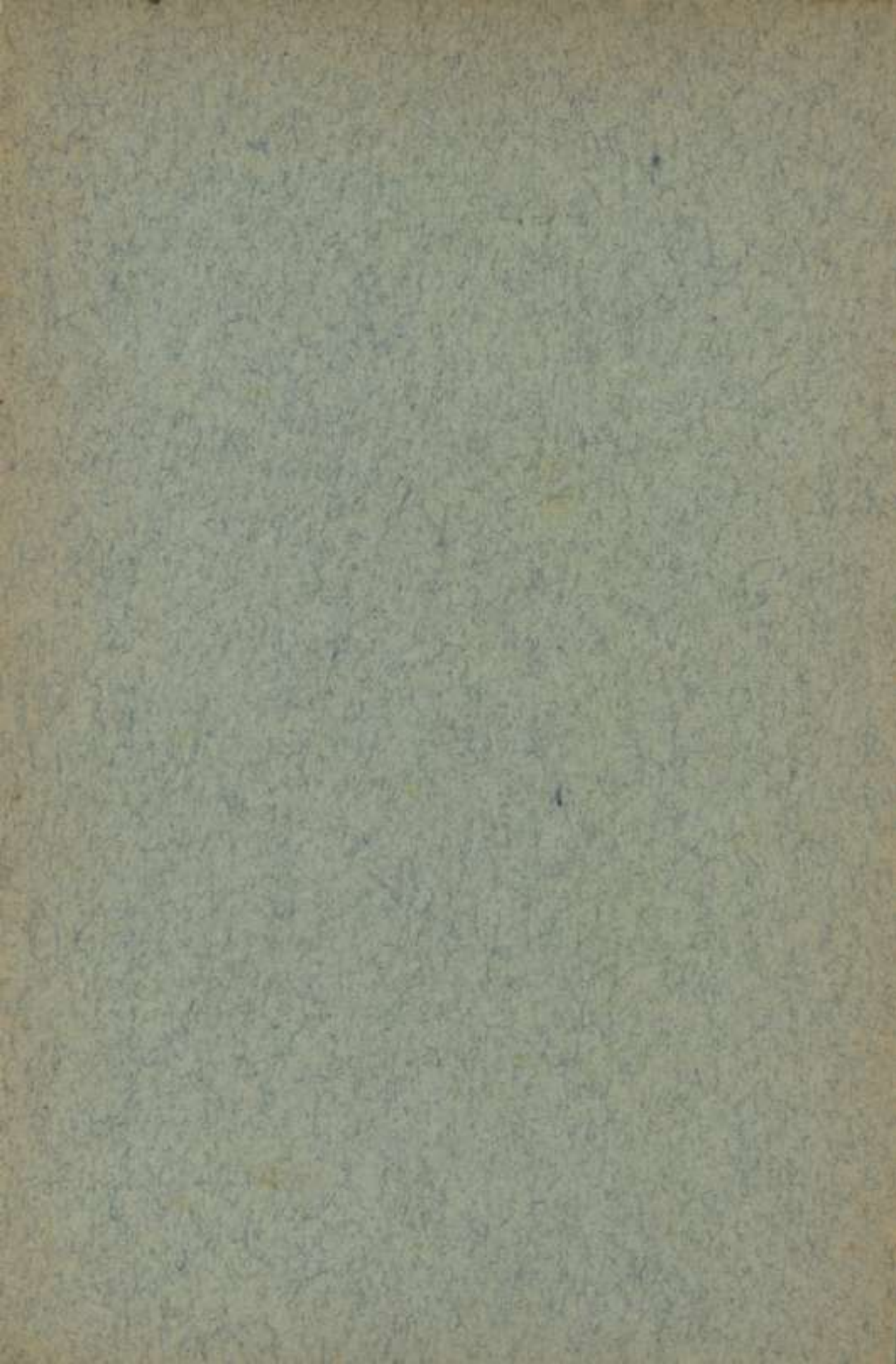
	Pàgs.
LII. — Del mascle voraç	139
LIII. — De l'orador imminent	141
LIV. — Cançó de l'enfadós	143
LV. — Vindicta.	146
No hi ha res a dir	149

LLIBRE TERÇ. — DE DONES

LVI. — Eva	153
LVII. — D'Eurídice recuperada	155
LVIII. — De la muller que ha trigat a cedir.	156
LIX. — De l'escrupolosa mundana	159
LX. — Finalment	160
LXI. — Firal	162
LXII. — Cançoneta de l'ascensor	163
LXIII. — De la fútil dama	166
LXIV. — Planys del marit inepte	168
LXV. — De més de tretze	171
LXVI. — De la mig virtuosa	172
LXVII. — D'una pobra dona	173
LXVIII. — De les amors simultànies	175
LXIX. — Conjugal	177
LXX. — De la comtessa nova	180
LXXI. — Ció.	186
LXXII. — Del secret expansiu	188
LXXIII. — Doble cara	189
LXXIV. — Del planell de les enraonies	191
LXXV. — Del devot sexe femení	192
LXXVI. — De la meva planeta.	198
LXXVII. — Cançoneta de la muller de sa casa	199
LXXVIII. — De l'hòrrea fembra	201
LXXIX. — Dels que tornen	204
LXXX. — De les dones del càntir	207

	Pàgs.
LXXXI.— Diàleg etern de modes	208
LXXXII.— De les amors successives	212
LXXXIII.— De la mosca balba	216
LXXXIV.— De la felicitat d'una malalta crònica.	221
LXXXV.— Jocs d'amor	228
Sàtira final	231

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

1001037809

Biblioteca
de Catalunya

Adc.

D-GAD

CB.

1001037809

Top.

1997-8

11757

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

86 21

